

Mladi za napredek Maribora 2019

36. srečanje

»»AVE TRIUMPHATOR!««

ZGODOVINA
Raziskovalna naloga

Avtor: LENA COF, LAN VORŠIČ, ANA BANDUR

Mentor: IRENA KUNKIČ KORELC
Šola: OŠ BOJANA ILICHA MARIBOR
Število točk: 143
Mesto: 4
Priznanje: srebrno

Februar 2019

POVZETEK

»AVE TRIUMPHATOR!«. Le komu je namenjena naša raziskovalna naloga? Je to kak antični junak? Ne! To je čistokrvni Slovenec, ki se je rodil v Novem mestu in večino svojega življenja preživel v Mariboru. To je amaterski športnik, ki je živel s telovadbo in za njo. To je Slovenec, ki je osvojil tri zlate, eno srebrno in dve bronasti kolajni, ki je zaradi pomanjkanja financ moral izpustiti kakšno tekmovanje in s tem še večjo bero medalj. To je Slovenec, ki je doživel zelo visoko starost, saj je umrl štiri dni pred stoprvim rojstnim dnem. To je Slovenec, ki je bil zaradi odnosa do takratne politike za nekaj časa, pozabljen, zanemarjen... Menimo, da smo dovolj podrobno opisali dejstva, ki pripadajo človeku svetovnega slovesa. In če vas zanima, o kom je govora, preberite našo raziskavo.

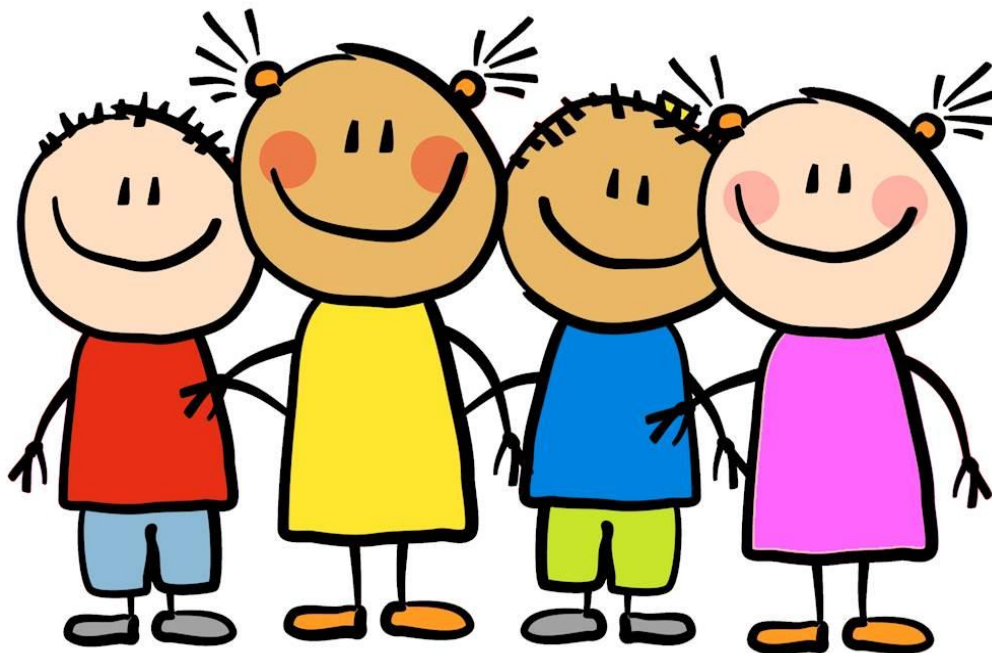

Slika št. 2: Leon Štukelj med izvajanjem vaje na nastopu

ZAHVALA

Zahvaljujemo se:

- naši mentorici, ki nam je pomagala pri raziskavi, nas vodila in nam bila v veliko podporo in motivacijo,
- izredno uspešnemu upokojenemu novinarju Frančku Jauku, ki je odgovarjal na naša vprašanja in nam povedal zelo veliko novih in še neodkritih dejstev o Leonu Štuklju,
- učencem devetih razredov OŠ Bojana Lliča za sodelovanje pri vprašalniku,
- vsem naključnim mimoidočim na trgu Leona Štuklja, ki so zelo prijazno izpolnili anketo,
- Rotovski knjižnici Maribor za izposojeno knjižno gradivo,
- Osnovni šoli Bojana Lliča za dostop do elektronskih naprav in vsa potrebna finančna sredstva,
- našim staršem, ki so nas peljali na ogled znamenitosti, nam iskali različne članke in prispevke ter nas podpirali med celotno raziskovalno nalogo.

Slika št. 3: Zadovoljni raziskovalci

METODOLOGIJA RAZISKOVANJA

- V knjižnici smo si izposodili primerno literaturo.
- Zbirali smo ustrezne časopisne in internetne članke.
- Prebrali smo raziskovalno nalogo, z naslovom Leon Štukelj – legenda slovenske gimnastike, avtorici Katja Kikl in Lara Delić, iz leta 2003.
- Iskali smo primerni slikovni material.
- Izvedli smo intervju z naključnimi mimoidočimi na trgu Leona Štuklja.
- Anketirali smo svoje vrstnike v šoli.
- Opravili smo intervju z upokojenim novinarjem Frančkom Jaukom in raziskovali njegovo življenjsko pot, ki je povezana z Leonom Štukljem.
- Obiskali in fotografirali smo njegova obeležja: trg, klopca, šola, dvorana UŠC.
- Obiskali smo njegov grob na pokopališču na Pobrežju.
- Fotografirali smo na terenu.

Slike št. 4, 5 in 6: Različne metode dela

HIPOTEZE RAZISKOVANJA

O Leonu Štuklju smo veliko izvedeli v šoli, doma, v raznem pisnem gradivu in ob gledanju njegovih dokumentarcev. A ostalo nam je nekaj nepojasnjenih vprašanj. Zato smo si zadali nalogo, da le te raziščemo. Zastavili smo si hipoteze in upamo, da bomo z nadaljnjim raziskovanjem našli ustrezne odgovore.

1. Kako so ga v času njegovih uspehov poznali po svetu, v takratni Jugoslaviji in kako v Sloveniji? In kaj vedo današnji Mariborčani o njem?
2. Ali so ga v času njegovih uspehov starši podpirali?
3. Kje je v času med vojnama imel možnosti trenirati in kje je našel primerno telovadno orodje?
4. Ali je v času udeležb na svetovnih tekmovanjih doživel kak neprijeten dogodek?
5. V kakšnem finančnem položaju je bil preden se je začel ukvarjati s športom? Kako si je plačeval treninge gimnastike, potovanja na tekmovanja in kako si je kupil razne športne pripomočke?
6. Zakaj se je o njem začelo govoriti šele v času samostojne Slovenije in zakaj je bil precej skrivnosten glede svojega življenja? In kdo je bila oseba, ki ji je uspelo izvedeti kaj več o njegovem življenju?
7. Ali smo mu Mariborčani namenili dovolj časti in pozornosti v času njegovega življenja in po njegovi smrti?
8. Poskušali bomo ugotoviti, kako je dosegel tako visoko starost, saj je umrl štiri dni pred 101. rojstnim dnevom?
9. Obiskali bomo tudi nekaj še živečih potomcev: njegovo hčerko gospo Lidijo Pauko ali vnuka Miho in vnukinjo Niko Orehek ali pravnuke Andraža, Heleno, Martino, Jurčka, Katarino. Seveda nas zanima, kaj bomo od njih izvedeli.

Slika št. 7: Nerešena vprašanja

UVOD

Leon Štukelj, športna legenda 20. stoletja, je slovenski tekmovalec z največjimi dosežki na športnih tekmovanjih, kot so svetovna prvenstva in olimpijske igre. V svoji karieri je bil v svetovnem vrhu, kjer je bil vse od svetovnega prvenstva v Ljubljani leta 1922 do olimpijskih iger v Berlinu leta 1936, ko je zaključil svojo bogato športno pot. Nastopil je na sedmih velikih tekmovanjih in skupno osvojil 20 kolajn: 8 zlatih, 6 srebrnih in 6 bronastih. Že samo na olimpijskih igrah je osvojil 6 kolajn: dve zlati v Parizu 1924, zlato in dve bronasti v Amsterdamu 1928 ter srebro v Berlinu 1936. Zaradi vseh teh uspehov na tekmovanjih in olimpijskih igrah, je še vedno najuspešnejši slovenski športnik, do svoje smrti leta 1999 pa je bil najstarejši živi olimpijec, zaradi česar je navdušil tudi takratnega predsednika ZDA Billa Clintona in mu je na olimpijskih igrah v Atlanti leta 1996 tudi segel v roko. Žal pa se ni uspel udeležiti olimpijskih iger v Sydneyju v Avstraliji leta 2000. (1)

Sliki št. 8 in 9: Leon Štukelj na OI v Atlanti

Navdušenje Billa Clintona

Izrez iz videoposnetka

ŽIVLJENJEPIS LEONA ŠTUKLJA

Življenjepisa Leona Štuklja smo se lotili tako, da smo o njem prebrali veliko literature in v krajši obliki zapisali njegovo življenjsko pot. Njegovo življenje je bilo zelo pestro in zanimivo, glede na to, da je živel v času Avstro-ogrske, Jugoslavije in Slovenije, torej kar v treh različnih državah.

Najuspešnejši slovenski olimpijec, Leon Štukelj se je rodil 12.11.1898 v Novem mestu, takrat Avstro-Ogrska, danes Slovenija. Njegov oče Leopold je bil tajnik te občine z ženo Marijo Milner pa sta imela hčerki po imenu Irma in Poli ter samo enega sina Leona, ki ga je gimnastika navdušila nekega dne, ko je s prijateljem Rudijem in drugimi dečki videl novomeške sokole, ki so šli telovadit. Ker jih je ta prizor navdušil, so ustvarili svojo telovadno skupino. Vadili so na stojalih za stepanje preprog in na drogovih v stopniščih, saj niso imeli ustreznega orodja. Leta 1907 so se pridružili novomeškimi sokolom, leta 1908 pa so tudi prvič nastopili. Leon je večkrat povedal, da je bil zadržan, da hodi po ključ od telovadnice k orodjarju, a mu ga ta in njegovi sodelavci pogosto niso želeli dati. Verjetno zaradi boljšega uspeha dečkov v telovadbi od njih.

Slika št. 10: Novo mesto, leta 1918, Leon Štukelj sedi drugi iz desne, maturitetni razred

Foto dolenski muzej, arhiv Gimnazije Novo mesto

Osnovno šolo je končal v Kandiji. Nato je leta 1918 končal gimnazijo v Novem mestu, saj so se tja preselili. Tukaj se je vedno bolj začel ukvarjati z gimnastiko, zato so ga tudi kmalu povabili v vrsto starejših članov, ker je bil eden izmed najboljših. Ko je zvečer in popoldan zahajal v telovadnico, je mami rekel, da se gre učiti k prijatelju, da je nebi skrbelo.

Ko je opravil vojaško maturo, se je maja 1916 z osemnajstimi leti udeležil 1. svetovne vojne, kjer je služil Avstrijcem na Zgornjem Štajerskem. Medtem pa se je njegova skupina telovadcev oddaljila.

Po vojni je študiral pravo na univerzi na Dunaju, kjer je živel s sestro Irmo in njenim možem Juliem Beettom (slavni slovenski in dunajski basist). Bil je tudi na univerzi v Zagrebu in Ljubljani, kjer je tudi diplomiral, leta 1924. Med študijem je služboval na Bledu kot tajnik zdraviliške komisije. Leto 1924 je bilo za njega zelo naporno, saj mu je umrl oče, zagovarjal je diplomo in bile so olimpijske igre v Parizu. Leta 1926 je opravil izpit za sodnika in kasneje dobil mesto sodnika v Lenartu, od leta 1927 dalje pa v Mariboru, kamor se je tudi preselil in kjer je živel do svoje smrti. Spoznal je ženo Lidijo in dobil hčerko Lidijo.

Slika št. 11: Leon Štukelj z ženo Lidijo in hčerko Lidijo, leta 1946

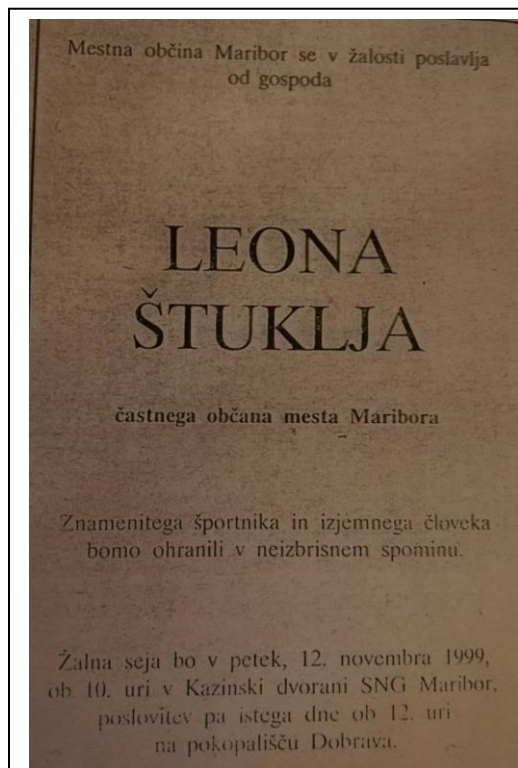
Lastnica slike hčerka Lidija

Slika št. 12: Leon pri 48-ih, žena pri 31-tih in hči pri 10-tih letih

Lastnica slike hčerka Lidija

Leon Štukelj je telovadil vse do zadnjega dne. V ponedeljek, 8.11.1999, štiri dni pred 101. rojstnim dnevom je naš največji športnik in svetovno priznan olimpijec, umrl. (2)

Leon Štukelj je umrl zaradi težav s srcem v mariborski bolnišnici. Vse do zadnjega dne je bil pri zdravi zavesti, saj je večer pred sprejemom v bolnico sam poklical, da se slabo počuti. Zdravniki so mu svetovali takojšen pregled. Ob pregledu so ugotovili, da je prišlo do srčnega zastoja. Kljub takojšnjemu oživljanju, mu ni bilo več pomoči, umrl je 8. novembra ob 2. uri zjutraj.

Drugi dan so mediji sporočili žalostno novico o smrti. Dan pogreba so določili že čez štiri dni, torej 12. novembra, na dan njegovega rojstnega dne, na pokopališču Dobrava, kar pa ne drži, saj je Leon Štukelj pokopan na pokopališču Pobrežje.

/Povzeto po članku v Večer, dne 9. novembra 1999/

Slika št.13: Osmrtnica v časniku Večer

Mentorica nas je peljala na grob gospoda Štuklja. Natanko pred 15 leti je z njo šla na grob tudi hčerka Lidija Pauko. Povedala ji je, da je grob kupil že njen oče. Vedno se je spraševala, zakaj je kupil tako velikega. Gospa Pauko je za oba starša skrbela doma, vse do njune smrti. Dve leti za očetom je izgubila tudi mamo Lidijo Štukelj. Grob ureja sama, dala je preuredit tudi spomenik. Prižgali smo svečo in se poklonili olimpijskemu asu.

/Po pripovedovanju mentorice/

Slika št. 14: Grob Leona Štuklja na Pobrežju

Foto: Mentorica

SOKOLSKO DRUŠTVO

Ljubljansko društvo Sokol I. Tabor Ljubljana je bilo ustanovljeno leta 1907. Ker niso imeli svojih telovadnih in klubskih prostorov, so začeli maja 1921 s pripravljalnimi deli za izgradnjo lastnega telovadnega prostora. Le to je bilo urejeno in odprto avgusta istega leta. V načrtih je zarisan tudi prostor za izgradnjo sokolskega doma. Zgrajen je bil po načrtih arhitekta Ivana Vurnika. Temeljni kamen zanj so vzdali junija 1924, slavnostna otvoritev pa je bila po treh letih, junija 1927.

Slika št. 15: Sokoli, Leon prvi iz desne strani

Slika št. 16: Telovadišče in bodoči dom Sokola I. na Taboru v Ljubljani. Razglednica je bila izdana z namenom zbiranja sredstev za bodoči dom.

Foto: neznan, hrani MNZS

Slika št. 17:
Udarniki – člani Sokola opravljajo zemeljska dela za izgradnjo telovadišča na Taboru v Ljubljani.

Foto: neznan, hrani MNZS

Slika št. 18:
Telovadba članstva Sokola na prostoru izgradnje novega sokolskega doma na Taboru v Ljubljani

Foto: neznan, hrani MNZS

Po vsej Sloveniji so se vršili zleti posameznih sokolskih društev, ker se je širilo sokolsko gibanje in ideja sokolstva. (3)

NAJBOLJŠI REZULTATI IN UVRSTITVE LEONA ŠTUKLJA NA NJEGOVIH SEDMIH SVETOVNIH TEKMOVANJIH

Bil je pravi amaterski športnik, ki je živel s telovadbo in za njo. Prejel je tudi ogromno kolajn, priznanj in odlikovanj. Zelo so nas pritegnili njegovi uspehi in dosežki, predvsem pa to, da je bil uspešen na skoraj vsakem tekmovanju, ki se ga je udeležil. Noben dosedanji slovenski gimnastik ni dosegal tako vrhunskih rezultatov kot on.

VII. MEDNARODNO TEKMOVANJE V LJUBLJANI, 11. - 12. AVGUST 1922

KROGI:	1. MESTO
BRADLJA	1. MESTO
DROG	1. MESTO
KONJ Z ROČAJI	2. MESTO
EKIPNO	2. MESTO
MNOGOBOJ	7. MESTO
PROSTE VAJE	10. MESTO

Slika št. 19: Tekmovanje v Ljubljani

VIII. OLIMPIJSKE IGRE V PARIZU, 17. - 20. JULIJ 1924

DROG	1. MESTO
MNOGOBOJ	1. MESTO
SKOK ČEZ KONJA	4. MESTO
KROGI	4. MESTO
EKIPNO	4. MESTO
KONJ Z ROČAJI	10. MESTO

Slika št. 20: Tekmovanje v Parizu

Vrsta Jugoslovanske sokolske zveze na VIII. olimpijadi v Parizu, ki je bila v času od 17. do 20. julija 1924. Z desne: vodnik ing. Albert Poženeš, **Leon Štukelj**, Janez Porenta, Slavko Hlastan, Stane Derganc, Miha Oswald, Jože Primožič, Rastko Poljšak in Stane Žilič. Jugoslovanska vrsta je osvojila četrto mesto na olimpijadi.

Foto: Kovač Vekoslav, hrani MNZS

VIII. MEDNARODNO TEKMOVANJE V LYONU, 22. - 24. MAJ 1926

DROG	1. MESTO
KROGI	1. MESTO
EKIPNO	2. MESTO
BRADLJA	3. MESTO

Slika št. 21: Vrsta Jugoslovanske sokolske zveze na tekmi za prvenstvo mednarodne telovadne zveze v Lyonu v Franciji leta 1926. Z leve: Oton Zupan, Srečko Sršen, Stane Derganc, Jože Primožič, dr. Viktor Murnik, Miha Oswald, Peter Šumi in **Leon Štukelj**.

Foto: Atelje Viktor, Ljubljana, hrani MNZS

Vsi udeleženci so dobili le spominsko plaketo v obliki kolajne kot spomin na tekmovanje.

IX. OLIMPIJSKE IGRE V AMSTERDAMU, 6. - 10. AVGUST 1928

Leta 1928 so bile olimpijske igre v Amsterdamu. Bile so v dneh od 6. do 10. avgusta in sodelovalo je enajst reprezentanc. Jugoslovansko sokolsko vrsto so zastopali slovenski tekmovalci in Dragutin Ciotti iz Sokolskega društva Sušak. Vodnik vrste je bil dr. Viktor Murnik, ki je mednarodnem telovadnem svetu prvič predstavil njegovo sestavo prostih vaj. Leon Štukelj je bil na olimpijadi prvi na krogih.

KROGI	1. MESTO
MNOGOBOJ	3. MESTO
EKIPNO	3. MESTO
BRADLJA	5. MESTO
KONJ Z ROČAJI	10. MESTO

Slika št. 22:

Jugoslovanska sokolska vrsta na olimpijadi v Amsterdamu leta 1928. Z leve **Leon Štukelj**, Edvard Antosiewicz, Janez Porenta, Anton Malej, vodnik vrste dr. Viktor Murnik, Stane Derganc, Jože (Josip) Primožič, Dragutin Ciotti in Boris Gregorka.

Foto: neznan, hrani MNZS

IX. MEDNARODNO TEKMOVANJE V LUKSEMBURGU, 12. - 15. JULIJ 1930

Izpostavili smo tekmovanje v Luksemburgu, saj menimo, da je to tekmovanje zaradi neljubega dogodka, smrti sotekmovalca Leona Štuklja, bilo zelo tragično. Zaradi poškodbe med vajo je le ta umrl, Leon pa je imel posebno zadolžitev za svojega preminulega tovariša. Menimo, da so jugoslovanski tekmovalci ravno zaradi tega imeli slabše uvrstitve na tekmovanju.

Dve leti pozneje se je vrsta, sedaj Sokoli kraljevine Jugoslavije, udeležila svetovnega prvenstva v Luksemburgu, ki je bilo od 12. do 15. julija 1930. Na tekmi so bile predpisane naslednje tekmovalne discipline: na vseh štirih orodjih ena obvezna in ena poljubna vaja, ena obvezna in ena poljubna prosta vaja, plezanje po vrvi 8 m, skok v daljino, suvanje krogle, skok v višino s palico in tek na 100 m, skupaj 15 disciplin. Izbor tekmovalcev za to svetovno prvenstvo je bil na zletu v Beogradu in izbrani so bili: Rafael Ban, Boris Gregorka, Anton Malej, Jože Primožič, Peter Šumi, **Leon Štukelj**, Edvard Antosiewicz in Stane Žilič, vodnik vrste pa dr. Viktor Murnik.

Slika št. 23: Anton Malej, preminuli sotekmovalec Leona Štuklja v Luksemburgu

Prvi dan prvenstva je v Luksemburgu močno deževalo, zato je tekmovanje potekalo v dvorani, nagneten z gledalci. Leon Štukelj je pri vaji na drogu ob seskoku padel in se poškodoval. Popoldan je bilo tekmovanje na krogih. Anton Malej je tik pred zaključkom obvezne vaje padel s krogov in obležal. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je preminil. Tekmovanje se je nadaljevalo in drugi dan so tekmovalci izvedeli za Malejevo smrt. Jugoslovanski tekmovalci so se odločili, da se nemudoma vrnejo domov. V Luksemburgu sta ostala le Leon Štukelj in Miha Oswald, ki je bil na tekmovanju rezerva. Izbrana sta bila, da spremljata krsto s pokojnim tekmovalcem v Ljubljano. Slovo v Luksemburgu je bilo žalostno, na poti do postaje jo je spremljala ogromna množica ljudi, od preminulega športnika pa so se poslovili tudi najvišji predstavniki športnih organizacij. V Ljubljani so posmrtno ostanke Antona Maleja prepeljali v sokolski dom na Taboru, saj je bil član Sokolov I. Ljubljana Tabor.

DROG	3. MESTO
EKIPNO	3. MESTO
PROSTE VAJE	7. MESTO

Vrsta Sokolov kraljevine Jugoslavije je v Luksemburgu sicer dosegla tretje mesto, Jože Primožič je postal svetovni prvak v mnogoboju, prvi med posamezniki v prosti vaji, prvi na bradlji in konju z ročaji, **Leon Štukelj** je bil kljub padcu tretji na drogu, Peter Šumi pa drugi na konju z ročaji.

TEKMOVANJE POSAMEZNIKOV ZA SVETOVNO PRVENSTVO OB 50 LETNICI MEDNARODNE TELOVADNE ZVEZE V PARIZU, 11. - 12. JULIJ 1931

BRADLJA	2. MESTO
KROGI	2. MESTO
KONJ Z ROČAJI	3. MESTO
PROSTE VAJE	4. MESTO
SKOK ČEZ KONJA	5. MESTO
MNOGOBOJ SKUPAJ Z ATLETSKIMI DISCIPLINAMI	9. MESTO
DROG	10. MESTO

>JUTRO< št. 153
3

Naši kraji in ljudje

Odhod Sokolov-tekmovalcev v Pariz

Sokol. tekmovalci za Pariz

pri zadnji vežbi včeraj popoldne na letnem veš bališču Ljubljanskega Sokola. Od leve na desno sede: Štukelj, Gregorka, Primožič, Šumi, Stefanović in Forte.

Slika št. 24:

Torek: 7. 7. 1931,
objavljeno v častniku
Jutro

XI. OLIMPIJSKE IGRE V BERLINU, 10. - 11. AVGUST 1936

Zanimive so se nam zdele tudi igre v Berlinu, ki jih je zaznamovala nacistična nemška oblast. Udeležilo se je 49 držav, tekmovalo je skoraj 4000 športnikov različnih disciplin. Igre je otvoril Adolf Hitler v času, ko se je nacizem v Nemčiji vse bolj uveljavljal. To je čas, ko je Hitler prišel na oblast, zato je bilo prisotnih veliko nacističnih idej in želja po zmagah arijske rase.

Rezultat ni izostal, saj so domačini pobrali kar 33 zlatih, 26 srebrnih in 40 bronastih kolajn. Vseeno pa je vloga prvega zvezdnika iger pripadla Američanu Jesseju Owensu. Temnopolti atlet je ob vidnem nezadovoljstvu domačinov in "Führerja" spisal nepozabno olimpijsko pravljico. Okronal se je s kar štirimi zlatimi medaljami. Nepremagljiv je bil v tekih na 100 in 200 metrov, v skoku v daljino in kot član ameriške štafete 4x100 metrov. Skupaj so Američani osvojili 24 zlatih medalj. (4)

KROGI	2. MESTO
EKIPNO	6. MESTO

Slika št. 25: Berlin - Leon Štukelj izvaja vajo na krogih, 2. mesto

Izrez iz video posnetka

Iz zapisanega teksta lahko vidimo, da se Leon iz tekmovanj nikoli ni vrnil praznih rok, zato lahko trdimo, da je lahko v ponos slovenskemu narodu še danes.

PRIZNANJA IN ODLIKOVANJA, KI JIH JE PREJEL LEON ŠTUKELJ ZA USPEHE NA MEDNARODNIH TEKMOVANJIH

Naš največji olimpijski športnik Leon, je poleg olimpijskih kolajn prejel tudi veliko priznanj, kot so odlikovanja, plakete, redi in častni nazivi. Te dosežke je do pred kratkim hranila njegova vnukinja, hči Lidije Pauko, z lanskim letom, pa so vse podarili muzeju v Novem Mestu.

LETO	ODLIKOVANJE
1924	Kralj Aleksander ga je odlikoval z redom Sv. Save 5. stopnje za uspehe na olimpijskih igrah v Parizu 1924.
1928	Kralj Aleksander ga je odlikoval z redom Sv. Save 4. stopnje za uspehe na olimpijskih igrah v Amsterdamu 1928.
1936	Jugoslovanski olimpijski komite mu je podelil zlato kolajno in ga imenoval za častnega svetovalca odbora.
1967	Jugoslovanski olimpijski komite mu je ob praznovanju olimpijskega tedna podelil plaketo kot najuspešnejšemu jugoslovanskemu telovadcu na olimpijskih igrah.
1968	Skupščina občine Novo mesto mu je podelila častno občanstvo in malo plaketo mesta.
1983	Skupščina občine Novo mesto mu je ob njegovi 85-letnici podelila veliko plaketo mesta.
1984	Časnik Sportske novosti iz Zagreba mu je podelil zlato plaketo za dolgoletno sodelovanje pri razvoju in napredku telesne kulture.
1987	Na univerziadi v Zagrebu mu je predsednik mednarodnega olimpijskega komiteja Juan Antonio Samaranch izročil olimpijski red – L' Ordre Olimpique – s katerim ga je odlikoval Mednarodni olimpijski komite za visoke zasluge v svetovnem športu in za zvestobo olimpijskemu idealu nekoč slavnega Pierra de Coubertina.
1988	Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije mu je ob njegovi 90-letnici podelila zlato plaketo.
1989	Gimnastična zveza Jugoslavije mu je podelila plaketo za izjemo uveljavitev telovadnega športa. Skupščina mesta Maribor mu je

	podelila zlati grb mesta Maribor.
1993	Ob 95-letnici mu je predsednik vlade RS dr. Janez Drnovšek podelil red sokolskega viteza na prireditvi Pariz – Amsterdam – Berlin – Novo mesto. Skupščina občine Maribor ga je imenovala za častnega občana mesta Maribor.
1996	Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan ga je odlikoval z zlatim častnim znakom svobode RS.
1997	Za življenjsko delo v športu je prejel Bloudkovo nagrado, najvišje državno odlikovanje Republike Slovenije na področju športa.

(5)

MISLI PO PREBRANIH ČASOPISNIH ČLANKIH

Želeli smo dobiti čim več informacij, zato smo se lotili branja nekaterih časopisnih člankov, ki so bili objavljeni v najrazličnejših časnikih. Ogledali smo si tudi video posnetke in nekaj misli strnili v naslednjem besedilu.

ČASNIK JUTRO, 16. avgust 1928: Članek z naslovom **Kdo je našim sokolom ugrabil prvenstvo**, govori o tem, da so sodniki, po tem, ko sta Štukelj in Primožič izvedla svojo vajo na drogu, kljub silnemu ploskanju celega stadiona, krivično točkovali njuno vajo. Največja krivica pa se je zgodila tretji dan, ko so se sodniki ustrašili Švicarjev, Italijanov in Čehoslovakov, ki so pred tem protestirali o nepravičnih sodbah, naši pa protestirali niso. Tekmovali so v skokih preko konja v širino in vzdolž. S svojo vajo so naši dobesedno »frapirali« občinstvo, sodnikov pa ne. Spet so jih krivično ocenili, tako da je Leon osvojil 3. mesto. To je komisiji odkrito očital tudi ugledni časopis »Algemeen Handelblad«. O krivicah sodnikov je pisal tudi Leon Štukelj v svoji knjigi z naslovom MOJIH SEDEM SVETOVNIH TEKMOVANJ. To dejstvo je naši mentorici potrdila tudi gospa Lidija Pauko, ki je očetu pomagala pri računanju tabel za njegovo knjigo.

ČASNIK JUTRO, 13. julij 1931: Članek z naslovom **Leon Štukelj je do sedaj v Parizu na prvem mestu**. Tekmovali so posamezno in Leon je vodil, čeprav samo za dve točki. Pri končnem seštevku točk pa je Leon dosegel drugo mesto. Poročevalec piše tudi o poročanju pariških časnikov, da je Sokol najmočnejša jugoslovanska organizacija in mu kot starešina na čelu stoji prestolonaslednik Peter. V Parizu so se leta 1931 začele velike

gimnastične svečanosti ob 50-letnici obstoja Mednarodne telovadne unije. Med drugim je bilo tam tudi okoli 500 jugoslovanskih Sokolov.

V naslednjih dneh se je v jugoslovanskih časnikih veliko pisalo o pariški tekmi, zlasti kot kritika na račun sodnikov o krivičnem ocenjevanju in sojenju.

ČASNIK VEČER, 22. julij 1992: Novinar Bogo Skalicky je napisal članek **Solze občudovanja**. Članek govori o obisku avstrijskega novinarja in snemalca pri Štuklju doma. Iz Maribora jih je pot ponesla še v Novo mesto, kjer so tudi posneli oddajo, ki se je kasneje predvajala na programu ORF. Med avstrijsko olimpijsko ekipo je bilo moč videti tudi kakšno solzico. Zakaj? Večina jih je pričakovala ubogega nebogljenega starčka, potrebnega pomoči. Ko pa so videli, kako čil je in da še vedno telovadi pri svojih 94-tih letih, imamo odgovor na dlani.

ČASNIK VEČER, 9. november 1993: Članek z naslovom **Štukelj častni župan?** se nam je zdel zelo zanimiv. Govori o sodelovanju Leona Štuklja z g. Frančkom Jaukom. Skupaj sta posnela dokumentarec, ki je prejel nagrado na mednarodnem festivalu športnega filma v Rogaški Slatini in še prvo mesto mednarodne žirije na festivalu športnega filma v Palermu.

Naš petindevetdesetletnik je vse navzoče navdušil s svojim govorom: »Preveliko malikovanje mojega jubileja me malce moti, toda ob enem me veseli, da športni dosežki iz davnih dvajsetih in tridesetih let niso šli v pozabo.«

Predsednik mariborskega izvršnega sveta Anton Rous je v svojem nagovoru podal predlog mestni skupščini, da Leon postane častni župan Maribora. V repliki na predlog se je ponovno pokazala Štukljeva skromnost.

ČASNIK VEČER, 15. december 1993: V članku z naslovom **Letos prvič tudi mestni ključ**, se je uresničil predlog iz prejšnjega članka. Tako so 23. 12. 1993 ob 19. uri v Narodnem domu imenovali Leona Štuklja za častnega občana mesta Maribor. Predsednica skupščine Magdalena Tovornik je Štuklju podelila tudi prvi mestni ključ.

ČASNIK VEČER, 2. junij 1994: Članek nosi naslov **Štukelj na kosilu pri Samaranchu**. K predsedniku mednarodnega olimpijskega komiteja / MOK / Antoniu Juanu Samaranchu je bil povabljen v Lozano na kosilo v ožjem krogu, kar je Leonu Štuklju bilo še v posebno čast, ob stoti obletnici MOK-a, kjer je obiskal tudi olimpijski muzej. Leon je s seboj nesel darilo, umetniško sliko mariborskega likovnika Toša Primožiča, ki je 1928 leta osvojil srebrno kolajno v telovadbi in posebno slovensko znamko, ki je izšla ob stoti obletnici MOK-a, kajti Samaranch je bil vnet zbiratelj znamk. Štukelj je sprejel povabilo na

olimpijske igre v Atlanto, ki bodo čez dve leti. Od predsednika je prejel zlato olimpijsko uro. Obljubila sta si, da se bosta srečala prihodnje leto na tekmi v smučarskih skokih v Planici.

ČASNIK VEČER, 9. november 1999: Tik pred Štukljevim 101. rojstnim dnem, so vsi časniki poročali o njegovi smrti. Članek v Večeru nosi naslov **Umrl je Leon Štukelj**.

Zapisano je, da je Leon umrl v mariborski bolnišnici zaradi težav s srcem, samo nekaj dni pred rojstnim dnem. Novica je seveda v trenutku obšla Slovenijo in ves svet. Vsi politiki, športni novinarji in Juan Antonio Samaranch, predsednik MOK-a, poudarjajo da je svet izgubil izjemnega športnika in človeka.

Zapisano je, da ga bodo pokopali 12. novembra, na njegov rojstni dan na pokopališču Dobrava, kar pa ne drži, saj je pokopan na pokopališču na Pobrežju.

ČASNIK VEČER, 13. november 1999: Članek **Zadnje slovo od Leona Štuklja** govori o pogrebu Leona Štuklja. Žalna slovesnost je potekala v kazinski dvorani mariborskega gledališča. Udeležili so se je Boris Sovič, takratni župan mesta Maribor, dr. Ludvik Toplak, rektor mariborske univerze, J. A. Samaranch, predsednik MOK-a, ki ga je posmrtno odlikoval z najvišjim priznanjem MOK-a, Bruno Grandi, predsednik gimnastične zveze, Mitja Deisinger, sodniški kolega, Janez Podobnik, predsednik državnega zbora in še veliko drugih. (6)

MARIBOR IN LEON ŠTUKELJ

KLOP LEONA ŠTUKLJA V MARIBORSKEM MESTNEM PARKU

V parku smo poiskali najbolj znano klop, klop Leona Štuklja. Ker smo tudi mi kar veliko v parku, se nam zdi klop zelo dober primer Štukljevega obeležja, saj jo dnevno vidi in na njo sede veliko ljudi. Pritegnil nas je tudi zelo zanimiv napis na klopi, ki je sicer v latinščini in pomeni "Pozdravljen, zmagovalec!"

11. klop v okviru projekta Zgodbe o klopeh in ljudeh je bila odkrita točno na rojstni dan Leona Štuklja, 12. novembra 2017. To klop so izbrali, ker je bila menda Štukljeva najljubša. Klop je postala spomenik

oblikovalca Mihe Kuharja, na kateri je Štukljev podpis. Ker je pa bil Leon športnik, so se odločili da bo klop služila tudi kot telovadno orodje. V sedalno površino so namestili kroge. Ne kar neke kroge, temveč njegove kroge, ki so danes, tako kot klop, uliti v večni bron. (7)

Slike št. 27, 28, 29: Leonovi krogi in njegov podpis na klopi v parku

Foto: Avtorica raziskovalne naloge

OŠ LEONA ŠTUKLJA

Slika št. 30: Logotip OŠ Leona Štuklja

Šola, katere ravnateljica je Melita Bizjak Radeljič, se nahaja na Klinetovi ulici 18 v Mariboru. 19.12.2008 so na seji mestnega sveta mestne občine Maribor obravnavali predlog o spremembi imena javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda OŠ Tabor II. v OŠ Leona Štuklja. Gradivo je pripravil Urad za vzgojo in izobraževanje, zdravstveno, socialno in raziskovalno dejavnost, predlagal pa takratni župan Franc Kangler. (8)

120. obletnico rojstva Leona Štuklja, je iz med vseh šol najbolj počastila ravno šola poimenovana po njem. Ta šola se je poimenovala po njem 10 let po njegovi smrti, torej leta 2009. Šola je pripravila tudi nekaj dogodkov, kot je na primer glasbeni koncert, ki je potekal v šolski avli in Štukelj ima talent. "Ponosni smo, da se lahko imenujemo po tem

legendarnem športniku in izjemni osebnosti Leonu Štuklju,” je povedala ravnateljica osnovne šole Leon Štukelj. Koncertu je prav tako prisluhnila hčerka Leona Štuklja Lidija Pauko.

Slika št. 31: Pogled na šolo Leona Štuklja

TRG LEONA ŠTUKLJA

Trg Leona Štuklja je najnovejši trg v Mariboru. Odprt je bil leta 2011 in je poimenovan po slovenskem olimpijaku Leonu Štuklju. Je največji slovenski trg, ki meri 9.000 kvadratnih metrov, urejen je za mestne prireditve. Na njem je 70 dreves. Zanimiva je razsvetljava trga, ker je v obliki lebdečih plošč, ki spreminjajo barve. (9)

Trg Leona Štuklja, smo obiskali z namenom, da bi videli, kaj je Maribor naredil v čast največjega olimpijaka. Ta znameniti trg je izredno lepo urejen in ga redno tudi vzdržujejo z različnim okrasjem. Vsako leto decembra na njem potekajo koncerti in prireditve, na katerih nastopajo znani slovenski pevci in pevke. Ob glasbi prodajajo tudi različne pijače in hrano, saj s tem privabijo ljudi, ki jih je po navadi zelo dosti v okolici trga Leona Štuklja.

DVORANA LEONA ŠTUKLJA – UŠC

Univerzitetni športni center Leona Štuklja je večji športni objekt, ki deluje v okviru Univerze v Mariboru z namenom zagotavljati ustrezno športno infrastrukturo za študente in predavatelje na univerzi. Center je bil ustanovljen 2. junija 1995. Nahaja se na Koroški cesti 130, 2000 Maribor. (10)

**Slike št. 35, 36, 37, 38, 39:
Športna dvorana Leona Štuklja**

INTERVJU S FRANČKOM JAUKOM

Med raziskovanjem se nam je porodila še ena nova ideja. Ko smo iskali primerne sogovornike, ki so bili tudi del Štukljevega življenja, smo ugotovili, da je ena taka oseba, g. Franček Jauk. Zato smo se odločili, da poizvemo kaj več o njem in njegovem delu. Ko smo ga spraševali o Leonu Štuklju, mu odgovorov in informacij ni zmanjkalo, prav nasprotno, govoril je o njem, kot bi z Leonom preživel večino življenja. O sebi je zelo malo govoril. S pomočjo članka, objavljenega v Demokraciji, leta 2016, smo dobili kar nekaj odgovorov na naša vprašanja.

Sliki št. 40, 41: Franček Jauk v družbi z Leonom Štukljem in novinar Franček Jauk

73-letni Franček Jauk je legendarni slovenski novinar, ki je našega največjega olimpijca **Leona Štuklja** »rešil« pred pozabo, kamor so ga v prejšnjem režimu potisnili takratni oblastniki. Franček Jauk se je rodil med vojno leta 1943 v Spodnjem Slemenu v Dravski dolini, ne daleč stran od Maribora. Kot dvajsetletnik je začel pisati za Večer in 7 Dni, kjer je že takrat pokazal veliki smisel za reportažni zapis in za poročanje športnih dogodkov. Leta 1965 je začel za Radio Ljubljana s prenosi nogometnih tekem in to je počel vse do leta 1981. Bil je izjemen reporter z nogometnih zelenic. Od leta 1969 je začel delati še za televizijski medij in za TV Ljubljano/Slovenijo ter za TV Maribor pripravil vrsto vrhunskih reportaž in dokumentarnih filmov o ljudeh in življenju v drugi polovici 20- tega stoletja. Bil je komentator prenosov prelomnih dogodkov v naši družbi. Za televizijo je delal vse do upokojitve leta 2004.

Franček Jauk je v svoji poklicni karieri veliko ustvaril. Omenili bomo njegova dela, ki so povezana z Leonom Štukljem.

DOKUMENTARCI:

1990 – 1998: TRIJE FILMI O LEONU ŠTUKLJU

- Leon Štukelj – legenda gimnastike
- Koraki na Olimp
- Leon Štukelj in njegovo stoletje

ZA SVOJE NOVINARSKO DELO JE PO OSAMOSVOJITVI DOBIL VEČ NAGRAD IN PRIZNANJ. IZPOSTAVILI SMO LE TISTE, POVEZANE Z NAŠO RAZISKAVO

1993 – Mednarodni festival športnih filmov, Portorož – srebrna medalja za film Leon Štukelj, legenda gimnastike
1996 – Olimpijski festival v Lausanni – bronasta medalja za film Koraki na Olimp
1998 – Nagrada RTV Slovenije za izstopajoče novinarske dosežke
1999 – Mednarodni festival dokumentarnih filmov v Palermu – zlata medalja za film Leon Štukelj in njegovo stoletje
1999 – Nagrada Društva novinarjev Slovenija »Consortium veritatis« za dokumentarna filma Leon Štukelj in njegovo stoletje ter za Duša slovenska dr. Anton Trstenjak
2000 – Film Prijatelja Leon Štukelj in Juan Antonio Samaranch – premiera na Olimpijskih igrah v Sydneyu, uvrstitev v Muzej olimpijskega gibanja v Lausanni

ZANIMIVOSTI O FRANČKU JAUKU

KOT KOMENTATORJA NACIONALKE SMO GA LAHKO SREČALI:

- 1980: Pogreb Josipa Broza Tita
- 1987: Odprtje spomenika generalu Maistru v Mariboru
- 1990: Kočevski Rog – Spravna slovesnost
- 1991: Odprtje spomenika Antonu Martinu Slomšku

ŠTUKELJ IN NJEGOVA KRIVDA

Zelo zanimiv se nam je zdel intervju, ki je bil objavljen v Demokraciji, 8. maja 2016. Odločili smo se da citiramo vprašanja in odgovore povezane z Leonom Štukljem.

»G. Jauk, vaša novinarska pot je zares posebna, vaši poklicni dosežki pa impresivni. Ob vsem tem ste uspeli napisati še dve odmevni knjigi, življenjepis Leona Štuklja (Leon Štukelj – prvih sto let, 1998) in še svojo biografijo (Le enkrat je, kar je, 2009). Najprej bi se dotaknila vašega prijateljstva z olimpijcem Štukljem. V bistvu vas je osebnost Leona Štuklja pritegnila že ob vajinem prvem srečanju leta 1963 (ob 65-letnici večkratnega olimpijskega prvaka), ko vam je bilo dvajset let.«

»Takrat sem bil res mlad novinar (nasmešek). Urednik Večera Zdeno Vahtar me je kot študenta pripravnik posljal k Leonu Štuklju v Kersnikovo 1, da bi zabeležil njegov 65. rojstni dan. Bil sem naravnost osupel nad medaljami in samim obiskom pri tem izjemnem gospodu. Pričakal me je urejen, v kravati, z galantnim pozdravom. Res neobičajno za tiste čase tovarštva. Posedel me je v sobi, ki je bila polna pokalov in medalj, z Jakčevimi portreti na steni, obšel me je nek nenavadno veličasten občutek veličine in od tega trenutka dalje je bila vzpostavljena vez, ki me spremlja pravzaprav še danes. Štukelj me je sprva fasciniral kot osebnost, ko pa mi je začel podrobno pripovedovati o vseh svojih svetovnih tekmovanjih...ja, priznam – bil sem kar nekako »pozitivno zmeden«. A mi nato članka, kaj članka, niti vrstice niso objavili, »ker da bi preveč štrlelo, potem ko se o njem nič ne ve in nikoli nič ne piše...«, – taka je bila razlaga na uredniškem odboru Večera. Potem sem se znašel na TV, ga občasno srečeval, celo posneli smo s snemalcema **Vadnujem in Sandetombežno** kak kader in leta 1978 ob njegovi 80- letnici sem lahko o njem objavil bežen TV zapis, – »zgolj o spominu na olimpijade«, mi je bilo naročeno, – surove filmske posnetke pa sem, kot, da bi slutil prihodnost, prihranil za leta kasneje, po letu 1990 so bili seveda prav ti posnetki najdragocenejši temelj mojih nagrajenih filmov o tem največjem slovenskem olimpijskem junaku.«

»Pojasnite nam na kratko – zakaj je bil Leon Štukelj v prejšnji državi kljub svojim epskim športnim uspehom povsem prezrt a osebnost?«

»Leon Štukelj je v štirinajstih letih svoje mednarodne tekmovalne poti, med njimi so bile tudi tri olimpijske igre, osvojil tri zlate, eno srebrno in dve bronasti kolajni (na OI 1932 v Los Angeles v obdobju svoje polne forme zaradi pomanjkanja denarja ni mogel, sicer bi bila bera njegovih medalj še večja), a to seveda med drugo svetovno vojno, še bolj pa po njej, ni imelo več nikakršne posebne teže – zaradi odnosa oblasti do njega. Nad Štukljem je bila anatema, političen urok, češ da je nekoč nekaj »naštimal«. Kaj pa je zares bilo, o tem ni bilo primerno razglablјati. Po drugi svetovni vojni je bil stigmatiziran, službe sodnika ni več dobil, povojna oblast ga je imela za oporečnega državlјana in to zavoljo dozdevnih njegovih medvojnih in siceršnjih življenjskih nazorov, ki niso bili v skladu s komunistično doktrino tistih časov. Bil pa je pred drugo vojno ugleden pravnik, o sodniški službi mi je

nekoč dejal, da si nikoli ni prizadeval, da bi bil dober sodnik po številu rešenih zadev, ampak da bi bil zlasti pravičen sodnik.«

»Po vojni so sodniki v večini pozabili na človekove pravice in tudi Štukelj je doživel sodni proces z lažnimi obtožbami, češ da je nagovarjal nekatere oficirje, naj se vključijo v plavo gardo...«

»Vse skupaj je bila seveda farsa kot mnogo povojnih procesov. Štukelj je sicer bil kraljev odlikovanec z visoko Karadžordževo zvezdo, a med vojno sploh pojma ni imel o plavi gardi. Bele garde pa v povezavi s Štukljem niti omenjati niso mogli, saj so vedeli, da je bil sokol, ti pa so bili vedno liberalnejši od vseh drugih. Za te izmišljene obtožbe tožilec seveda ni imel nikakršnih dokazov, niti prič ne in je bila sodba oprostilna. V resnici je šlo pri njem ves čas vojne za moralno držo človeka, ki je iz prve roke prek svojih telovadnih tovarišev z vzhoda izvedel, kaj se pravzaprav dogaja v Rusiji, kdo je Stalin, kako trpi rusko ljudstvo. In se je kot pacifist distanciral od vsesplošne evforije v slogu Stalin – Tito, to pa je bilo seveda preveč in zanj za dolgo – usodnega pomena.«

»Kako je z vašo idejo o namestitvi spominske table Leonu Štuklju ob vhodu v poslopje njegovega doma v Kersnikovi ul. 1 v Mariboru, kjer je od leta 1927 dalje tudi stalno živel? Imajo trenutni mestni oblastniki kaj posluha za vaš predlog?«

»Z mariborske občine sem sicer prejel namig, da bi naj letos vendarle začeli z akcijo za postavitve tega obeležja. Se precej zavlačuje, saj sta od mojega predloga minili že dve leti, a sem optimist. V zvezi s tem sem pisal tudi Miru Cerarju st., Štukljevemu prijatelju in uglednemu članu Olimpijskega komiteja Slovenije, ker se pozna, a zaenkrat, žal, brez odziva. Prihodnje leto bo 90 let, kar je prišel v naš Maribor in s svojo soprogo gospo Lidijo (roj. Plemelj) našel svoj novi dom v Kersnikovi ul. 1. V tej prekrasni njihovi zgradbi živi zdaj **hčerka Lidija** s soprogom **prof. dr. Francijem Paukom** in zdaj že s številnimi novimi potomci.

Veste, leta minevajo in letos teče že 17. leto od njegove smrti. A spomin nanj je živ in bo tak tudi ostal – s svojimi dosežki je izjemen za zgodovino slovenskega športa, obenem pa osebnost, s katero se je tako enkratno potrjevala prisotnost slovenske države v tem delu Evrope.

Mesto Maribor se mu je v zadnjih letih izdatno oddolžilo s poimenovanji dvorane, šole in osrednjega trga, v mestnem parku mu je postavilo spomenik, lepo, res, tudi po zaslugi bivšega župana **Franca Kanglerja**, žal pa za obiskovalce ni urejene spominske sobe s stalno razstavo o njegovi poti, z vsemi spominki in tudi filmi, a verjamem da to ni nekaj, kar bi ne zmogli v bodoče.

A najprej čaka na realizacijo predlog, ki sva ga predstavila skupaj z gospodom **Tomazem Zajcem**, spremljevalcem Leona Štuklja v zadnjem obdobju, torej – kot že rečeno – predlog o namestitvi spominske table ob vhodu v poslopje njegovega doma v Kersnikovi ulici 1 v Mariboru.«

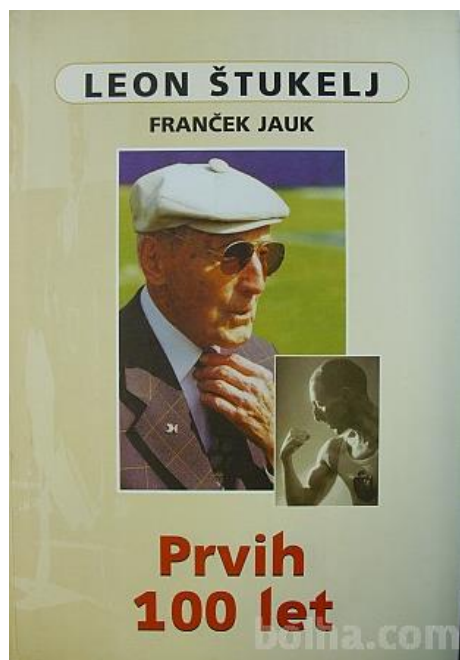
»In kaj naj bi pisalo na tej spominski tabli?«

»Tudi osnutek že imajo na Mestni občini, po spominu nekako takole: V tej hiši v Kersnikovi ul. 1 je od leta 1927 pa do smrti živel nosilec šestih olimpijskih medalj v gimnastiki, olimpijonek in častni občan Maribora, – Leon Štukelj (1898 – 1999). – Poklon njegovemu spominu! – Olimpijski komite Slovenije – Mestna občina Maribor«. (11)

In želje Frančka Jauka so se uresničile. Dogodka, ki je sicer potekal v organizaciji Rotay kluba Maribor, so se udeležili tudi žena in vnuk pokojnega Štuklja, predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije gospod Bogdan Gabrovec in predstavniki rotarijskih klubov.

Slika št. 42: Na Kersnikovi ulici, kjer je Štukelj nekoč živel, so na pobudo Frančka Jauka 12.11.2016, odkrili spominsko ploščo Leonu Štuklju

Sliki št. 43, 44: Knjiga Prvih 100 let, avtor Franček Jauk

Franček Jauk in Leon Štukelj na klopci v mariborskem parku

INTERVJU S FRANČKOM JAUKOM

Mentorica nam je povedala, da se bomo sestali z osebo, ki ogromno ve o Leonu Štuklju. Povedala je, da je to upokojeni novinar gospod Franček Jauk. Po telefonu sta se dogovorila za termin srečanja.

Pred intervjujem nas je malo skrbelo, ker je bil to naš prvi intervju z javno osebnostjo in smo imeli nekaj treme. Ko je prispel smo se vljudno pozdravili in ga povabili v zgodovinsko učilnico. G. Franček si je še pred tem z veseljem ogledal našo šolo, veliko navdušenje pa je pokazal nad stalno razstavo ob stoletnici naše šole, ki jo je pripravila naša mentorica. Takoj smo ugotovili, da je g. Jauk zelo prijazen, vljuden in komunikativen gospod z veliko

znanja o Leonu Štuklju. Zastavili smo mu kar nekaj vprašanj, na katera nam je bogato in obširno odgovoril, za kar smo mu tudi zelo hvaležni.

Med intervjujem smo se prosto in nezadržano pogovarjali o Leonu in njegovih dosežkih. Izvedeli smo veliko novih in zares zanimivih podatkov o njegovem in Leonovem življenju, o tem, kako sta se spoznala ter o njunem sodelovanju. Ob enem nam je vzbudil veliko zanimanje o njem, zato smo iskali tudi zanimivosti o njegovem delu in življenju. Na koncu smo se mu lepo zahvalili in se poslovili.

Foto: Mentorica

Fotografija št. 45: Franček Jauk na obisku v naši šoli

»Kdaj sta se z Leonom Štukljem prvič srečala in kak namen je imelo prvo srečanje?«

»Delal sem kot mlad pripravnik za časopis Večer, kjer sem se družil s športnimi novinarji. Urednik Zdeno Vahtar me je poslal na dom dobitnika šestih olimpijskih medalj. Odprl mi je popolnoma neznan človek majhne rasti, ampak izredno urejen. Takrat o njem nisem mogel veliko objaviti, saj ga svet skoraj ni poznal, meni pa še tudi ni popolnoma zaupal.«

»Znano je, da po 2. svetovni vojni zaradi takratnih političnih razmer, ni bil preveč zaželjena osebnost. Kaj menite o tem?«

»Štukelj je bil uspešen sodnik v Mariboru, študiral je pravo v Ljubljani. Ljudje so ga cenili, toda med vojno se je spremenil režim. Ni se odločil za sodelovanje v vojski, zato ga je to drago stalo, saj je po vojni zaradi tega ostal brez službe.«

»Kako je preživljal svojo družino, saj vemo, da svojega poklica ravno zaradi tega ni mogel opravljati?«

»Nekaj let so mu pomagali prijatelji iz sodniških vrst. Imel je soprogo Lidijo in hčerko Lidijo, ki je bila takrat stara sedem let. Čez nekaj let so se ga usmilili in mu ponudili službo v združenju obrtnikov v Mariboru, kjer je bil sekretar oziroma tajnik z zelo skromno plačo in

to je trajalo dolgih 40 let. Nato je prejemal minimalno pokojnino, zato so živeli zelo skromno.«

»Kak odnos so takrat do njega imeli Mariborčani? Kakšnega imajo danes?«

»Obnašali so se zadržano, saj se jim je bilo nerodno pogovarjat z njim. Od leta 1963 sem navezal z njim stik, ki ni bil še tako prijateljski, sva se pa velikokrat bežno videla v parku in na ulici. Danes bi lahko imeli boljši odnos do njega in se ga bolj tudi spomnili ob 120 obletnici njegovega rojstva.«

»Kako vas je sprejel, ko je vedel, da boste imeli srečanje z njim?«

»Bil je izredno vesel, če sem se oglasil. Tudi njegova soproga me je zelo lepo sprejela, skuhala nama je čaj ali kavo. Iz novinarstva sem se preselil na RTV, kjer smo lahko objavljali le vsakih pet let ob njegovih jubilejih. Smo pa slutili, da se bo zgodilo to kar se je, da se bo odnos do Leona spremenil.«

»Ali nam lahko poveste kaj nenavadnega o Leonu Štuklju?«

»Ko sem bil nekoč v parku z njim, je kar naenkrat začel pogledovati po drevesih. Začel mi je razlagati in kazati: »Ta je Ančka, ta Helenca, tam pa se pripravlja, da bo skočil Gregor!«. Čudil sem se, saj ni bilo nikogar. Nakar je rekel, da so to njegove znanke vevice. Včasih se je tudi v privatnem življenju sprehodil, kar po rokah. Enkrat je denimo, šel v gostilno po rokah in skočil na mizo ter nato skočil še iz nje.«

»Zakaj ste se prav vi odločili, da napišete knjigo /Prvih 100 let/ in posnamete dokumentarca o njem?«

»To je nastajalo z leti, ko nisem mogel toliko objavljati. S svojo ekipo sem na televiziji posnel kakšen pogovor. To vse sem hranil, saj sem čutil, da prihaja nek nov čas in ko je prišlo leto 1990 sem vse to tudi z njegovim največjim veseljem objavil. Posnel sem štiri dokumentarce, ki so bili priznani tudi v tujini. Napisal sem tudi knjigo, ki sva jo zasnovala skupaj. Zelo sem tudi ponosen na to obdobje in nasploh vesel, da je nastala ta knjiga. Štukelj tudi ni dovolil vsakomur, da bi zasnoval knjigo z njim.«

»Ste bili tudi na pogrebu Leona Štuklja?«

»Ja, bil je velik pogreb, ki se ga je udeležila tudi kompletna mariborska telovadna in politična skupnost, prišel je tudi takratni predsednik olimpijskega komiteja Juan Antonio Samaranch. Doletela me je tudi čast, da sem lahko stal na mrtvaški straži. To mi tudi

veliko pomeni, čeprav je bil to prvi trenutek brez Leona. Pokopan pa je na Pobrežju, v družinski grobnici.«

Gospod Franček Jauk nam je prijazno odgovoril na vsa vprašanja. S tem nam je tudi zelo pripomogel k raziskovalni nalogi. Na koncu nam je izrekel še veliko spodbudnih besed, za katere smo mu zelo hvaležni, saj so nam dale še več zagona pri nadaljevanju naše raziskovalne naloge.

SREČANJE S POTOMCI LEONA ŠTUKLA

Ko smo pripravljali osnutek naše raziskovalne naloge, je bil eden izmed naših ciljev srečanje z gospo Lidijo Pauko, hčerko Leona Štuklja. Ker je gospa že v visoki starosti in je opravila že veliko pogovorov za javnost, smo se odločili, da za sogovornico izberemo vnukinjo Niko Orehek.

Sliki št. 46, 47: Dom Leona Štuklja na Kersnikovi ulici v Mariboru in hčerka Lidija Pauko

Foto: Mentorica

Gospod Franček Jauk nam je med razgovorom tudi povedal, da so prav prijetni sogovorniki tudi njegovi pravniki, zato smo se odločili, da se srečamo tudi z njimi in spregovorimo nekaj besed o njihovem pradedku. Vsi trije otroci Nike Orehek igrajo harmoniko in so ljubitelji Slakovih skladb. Ena izmed vnukinj Martina, trenira balet. Mentorica je po telefonu poklicala gospo Niko Orehek, da se dogovori za termin srečanja. Gospa Orehek se je prijazno opravičila, da so o pokojnem dedku, že vse povedali, da so njihovi intervjuji objavljeni na spletu in da so vse kar je povezano z njenim dedkom, dali v muzej v Novo Mesto. Zaradi pomanjkanja časa, je opravičila tudi svoje otroke. Zato smo pobrskali po spletu, našli veliko zanimivosti in jih strnili v nekaj mislih. Tudi mentorica nam je veliko pripovedovala o srečanju z gospo Pavko, saj jo je pred petnajstimi leti obiskala na njenem domu, z njo opravila intervju ter fotografirala veliko zanimivosti povezanih z Leonom Štukljem.

Sliki št. 48, 49:

Štukljeva stanovanjska oprema: stoli, miza, vaza počivalnik in mizica

Foto: Mentorica

Sliki št. 50, 51: Štukljeva odlikovanja in priznanja, portret, avtorica Z. Brenčič Zalokar

Foto: Mentorica

Prebrali smo še članek, ki ga je 5. februarja 2017 objavila novinarka Večera ga. Branka Bezjak, ko je obiskala gospo Lidijo Pauko, v domu, kjer je živel njen oče Leon Štukelj. Izpostavili smo nekaj zanimivih misli tega članka.

Slika št. 52 :

**Hči Leona Štuklja ga.
Lidija Pauko: "Očetov
urnik je bil grozen!"**

V STANOVANJU LIDIJE PAUKO ŠE PRECEJ STVARI SPOMINJA NA NJENEGA OČETA, POMEMBNEGA ŠPORTNIKA LEONA ŠTUKLJA

Spomin na najboljšega slovenskega športnika vseh časov, telovadca, sicer pa pravnika Leona Štuklja je še živ. Ne ohranjajo ga le njegovi potomci, temveč v Kersnikovo 1 v Mariboru, kjer je živel večino svojega življenja, še zmeraj prihajajo vabila na razne slovesnosti, dogodke. Vrsto let po drugi svetovni vojni pozabljeni športnik je bil nato zelo priljubljen, zato je moral svoj urnik skrbno načrtovati. Veliko je potoval še v visoki starosti. Gotovo nepozaben je njegov obisk otvoritve olimpijskih iger v Atlanti leta 1996. S svojo čilostjo pri skoraj 98 letih je navdušil.

NJEGOV URNIK JE BIL GROZEN

"Njegov urnik je bil 'grozen'," se spominja **Lidija Pauko**, hči legendarnega športnika. "Še zmeraj hranim zvezke, v katerih je imel popisane urnike za vsak dan. Čudim se, da se mu je še ljubilo in da je sploh zmogel. Ko je zazvonil telefon, je najprej dejal, počakajte, grem v notes pogledat. Veliko je bilo tega, a rad je šel na vsa ta potovanja. Pri **Tomažu Zajcu**, ki ga je spremljal na veliko poti, je imel že kar pižamo, copate in drugo najnujnejše ..." Dogodkov, v spomin na Štuklja, se sedaj največ udeležuje njegov vnuk **Miha**.

Štukelj je v Maribor prišel leta 1927, torej pred 90 leti. "Pravzaprav je dobil delovno mesto v Lenartu. Ampak, ker ni bilo povezav, ne z vlakom ne z avtobusom, z vozovi se je nekako vozil tja, je zaradi treningov zaprosil za premestitev v Maribor. V hišo Plemljevih, družine moje mame, ga je nato pripeljal Danilo Stefanovič, prav tako pravnik, ki je prijateljeval z eno od dveh maminih sester. Ko sta bili punči polnoletni, so se poročili. Mama je bila kar 17 let mlajša od očeta," družinsko zgodovino popisuje Paukova. Obžaluje, da je po tem, ko je prvorojenec staršev leta 1935 kmalu umrl, in po še enem neuspelem poskusu, da bi imela še kakega potomca, ostala edini otrok. "Zdaj je namreč velika praznina. Resda sem zelo dolgo imela svoje starše. Oče je dočakal skoraj sto eno leto, mama 87 let. A že v šoli sem pogrešala brate ali sestre. Mislim, da smo bili v razredu le trije edinci."

Po okupaciji so se bili primorani za štiri leta umakniti iz Maribora, pripoveduje. Ker so pravočasno dobili informacijo, da jih nameravajo Nemci preseliti v Srbijo, so se umaknili v Novo mesto, k babici. Po vojni pa za Štuklja ni bilo več dela v uradniških državnih vrstah, saj ni bil dobro zapisan pri takratnih oblasteh. Delo si je najprej našel v hotelu Orel, ki je bil takrat združen z Astorio, zatem je do upokojitve delal kot pravnik v takratni trgovinski zbornici. "Saj so ga prišli vabiti, da bi spet delal na sodišču, a pogoj je bil, da vstopi v komunistično partijo. Tega pa ni želel."

NENADNO ZANIMANJE

Vrsto let po koncu druge svetovne vojne, ko je konec 60-ih let kar dve zlati olimpijski medalji v gimnastiki osvojil **Miroslav Cerar**, so se spet spomnili tudi Štukljevih športnih uspehov. Kmalu je prišlo imenovanje za častnega občana Novega mesta, kjer je imel prvi dom in službo. Sčasoma so ga začeli vabiti na razne konce ... Dvakrat je bila tudi hči z njim. V Nemčiji in v švicarski Lozani konec 1997. "V Švici smo obiskali olimpijski muzej, kjer imajo njegove telovadne copate. Organizirali so tudi šaljivo olimpijado, zato so povabili še živeče nekdanje športnike. Spomnim se, da so pri vhodu delili vrečke, v katerih so bile majice. Pogledala sem in opazila, da je njegova zelo velika. Ne vem, ali niso

zahtevali velikosti ali pa je oče to pozabil sporočiti. Kljub temu je majico, ki mu je bila kot »oblek'ca«, oblekel in smo se na ta račun šalili. Sem pa morala kar red delati, sicer bi zaradi vseh prošenj novinarjev izpustil zajtrk ... Tudi sam je bil kriv, ker je bil zelo klepetav in družaben."

»JE BIL STROG OČE?«

"Ne. Zmeraj je bil za kompromis. Nikoli se ni razburjal ali denimo kričal. Vse smo se pomenili." Spremljal je televizijo, veliko bral ... "Zadnja leta sicer v parku ni imel več miru. Prišli so otroci iz vrtca, k njemu so prisedali neznani ljudje in se začeli z njim pogovarjati. On pa je želel malo prebrati časopise ... Imel je Večer, Delo, Dolenjske novice so mu pošiljali. Zlasti pa mu je manjkalo gibanje. Zato je dopoldne in popoldne odhajal ven, zadnja leta je to sicer že zmanjšal."

Tudi Paukova je pri svojih 80-tih letih, ki jih bo dopolnila junija, še zelo pri močeh. Zgodaj zjutraj že rada gre po opravkih, sicer veliko časa posveti skrbi za bolnega moža **Franca Pauka**, nekdanjega profesorja na Ekonomsko - poslovni fakulteti v Mariboru. Tudi njega je bolje spoznala preko očeta, saj sta bila nekaj časa sodelavca v zbornici. "Njegova družina še ni imela televizije, mi pa že in oče ga je povabil na ogled tekme ..." se spomni Paukova. V šport je nikoli ni zaneslo. Zaposlena je bila v Veletrgovini Koloniale ter se par let pred dopolnjenjo delovno dobo upokojila. "Sicer bi se morala voziti na Ptuj. Raje sem skrbela za vnuke," doda. In kar pet jih imata z možem. **Andraža** in **Heleno** po sinu **Mihi** ter **Jureta**, **Martino** in **Katarino** po hčerki **Niki**. Z vnuki ohranjajo tradicijo, da vsak rojstni dan otrok označijo s posebnim fotografiranjem v studiu, s ponosom pokaže fotografije.

MOŠKI KOT MOŠKI

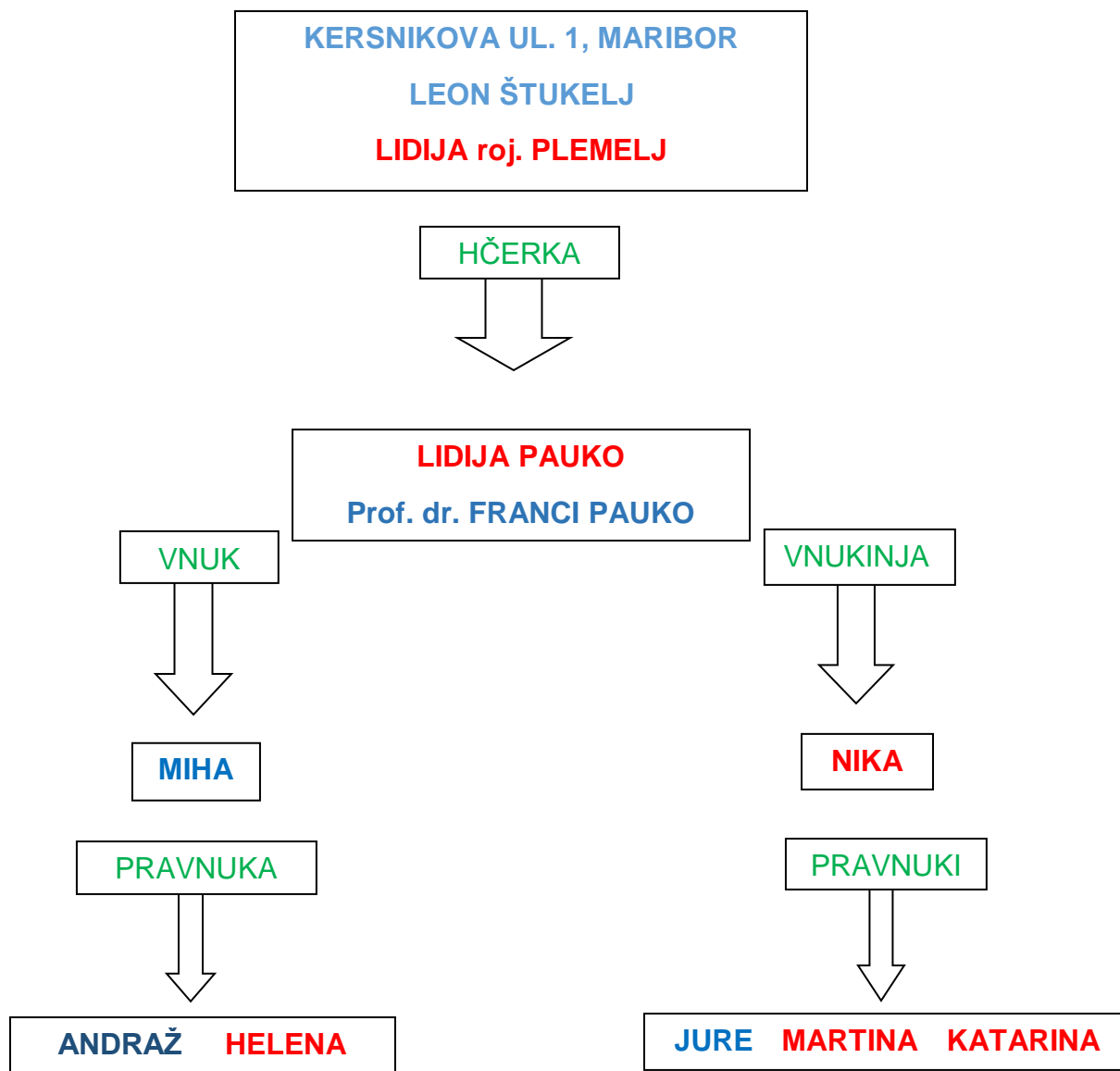
Morda ji moči še danes daje nekdanje delo v vinogradu v Razvanju, ki ga je mož podedoval, pravi. "Vsa zemeljska dela je pustil meni. Res pa je, da me danes nič križ ne boli," se nekoliko pošali.

Spomina na Leona Štuklja in njegove uspehe ne obujajo le v Mariboru, kjer se po njenem očetu imenujejo osnovna šola, eden osrednjih mestnih trgov, športna dvorana ..., tudi v Žužemberku, kjer je bila v bližnjem zaselku Zafara rojena njegova mama. "Tam je zelo zagnana zdaj že upokojena nekdanja ravnateljica osnovne šole **Jelka Mrvar**. Naredila je manjši muzej, ob njegovem rojstnem dnevu imajo spominsko uro. Vsako leto me vabijo, a odkar se je moj mož leta 2011 ponesrečil, nisem bila več tam. V Žužemberk je bila tudi Štukljeva zadnja pot iz mesta pred smrtjo leta 1999. Povabili so ga, ko so razširili telovadnico.

Pred šolo tam stoji tudi spomenik Štuklju avtorice **Alenke Vidrgar**. Ta kiparka je tudi avtorica Štukljevega kipa v mariborskem parku. "Takrat na otvoritvi je bilo precej publike, a takratni mariborski župan Franc Kangler jo je pozabil omeniti. Pohitela sem k njej in se ji opravičila, rekoč: 'Moški kot moški, tako vzemite.' Kangler kot Kangler ... A je precej zamerila." (12)

DRUŽINSKO DREVO DRUŽINE ŠTUKELJ

Izdelali smo tudi družinsko drevo družine Štukelj. Leon Štukelj je imel le eno hčerko. Rodil se mu je tudi sin Jurček, ki je pa žal umrl. Najbrž po njem nosi ime njegov pravnuk, sin vnukinje Nike Orehek.

Slika št. 53:

Družinsko drevo družine Štukelj, potomci Leona Štuklja

ANKETA MIMOIDOČIH NA TRGU LEONA ŠTUKLJA

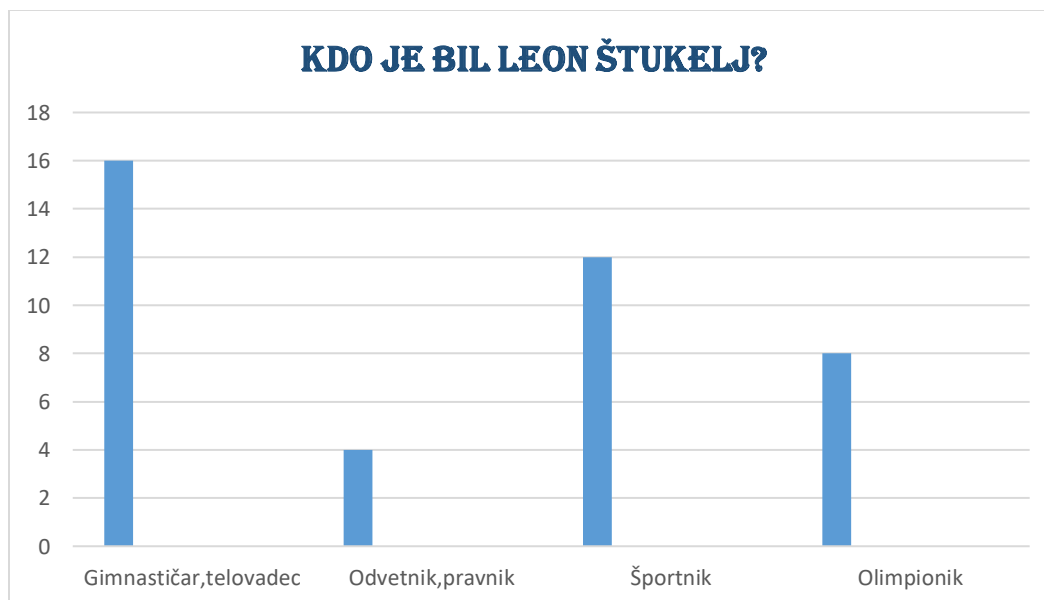
V dan anketiranja, natančneje 12. novembra, smo se odpravili na trg Leona Štuklja. Naključne mimoidoče smo prosili, če lahko rešijo našo anketo. Večina jih je prijazno privolila. Nekaj jih seveda ni imelo časa ali pa enostavno niso hoteli sodelovati pri anketi, ampak tudi to smo spoštovali in jim zaželeli lep dan še naprej. Srečali smo tudi nekaj ljudi, ki smo jih poznali in tudi ti so nam z veseljem odgovorili na vprašanja. Anketirali smo 50 mimoidočih. Nato smo odgovore razvrstili in jih zapisali v razpredelnico ter napisali kratko analizo odgovorov.

ANKETA

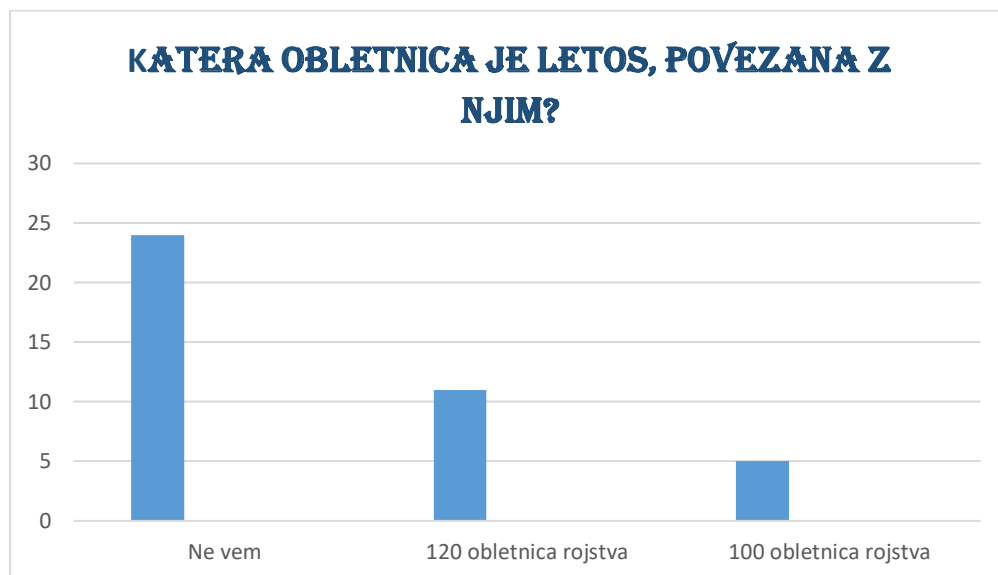
Smo učenci devetega razreda in pripravljamo raziskovalno nalogo o Leonu Štuklju. Zelo bi nam koristilo, če bi rešil/a to anketo, saj bi nam s tem pripomogel/a k raziskovalni nalogi. Za pomoč se vam v naprej zahvaljujemo.

1. Kdo je bil Leon Štukelj?
2. Katera obletnica je letos povezana z njim?
3. Kaj se v Mariboru imenuje po njem?
4. Ste ga kdaj kot Mariborčana srečali na ulici?
5. Imate kakšen predlog, kaj bi se še lahko v Mariboru imenovalo po njem?
6. Ali veste, kdo je napisal knjigo o njem?

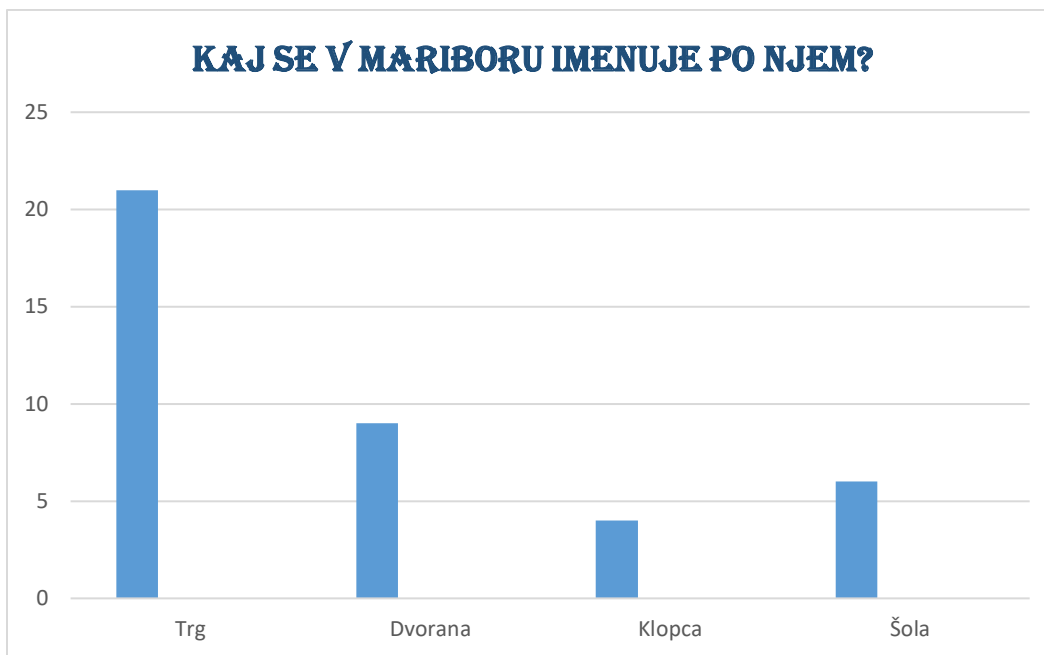

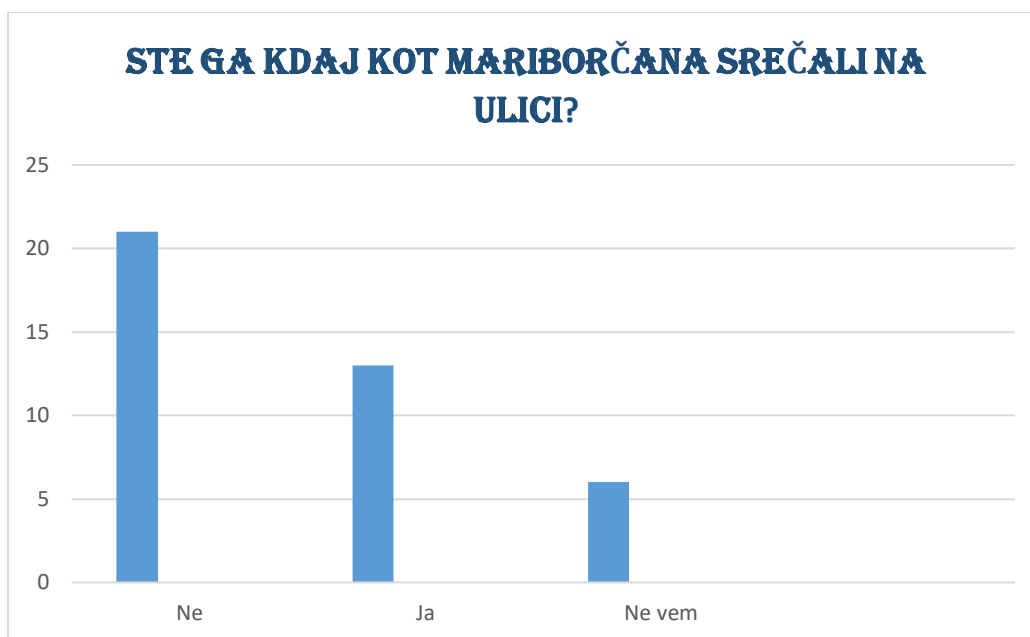
Na prvo vprašanje, je kar 40% anketirancev odgovorilo, da je bil Leon Štukelj gimnastičar oziroma telovadec, 30% anketiranih je dejalo, da je bil športnik. Bili smo zelo presenečeni, da je tako malo ljudi, 20% vedelo, da je bil olimpionik. Samo štirje anketirani so rekli, da je bil odvetnik.

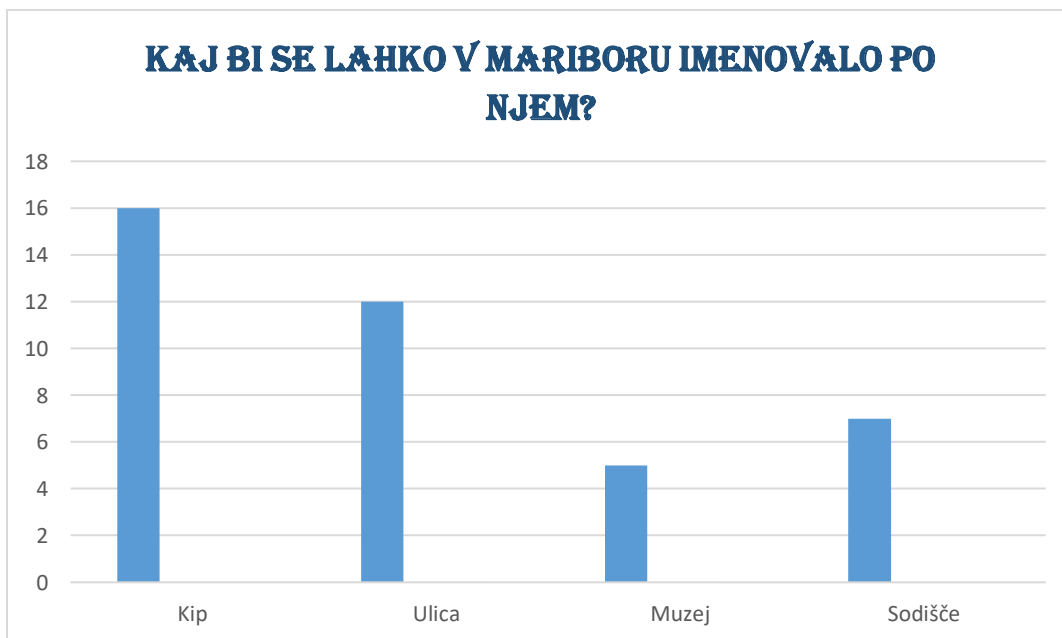
Na drugo vprašanje je pravilno odgovorilo samo 11 anketiranih, kar nas je zelo presenetilo. Kar 60% sploh ni vedelo o kateri obletnici je govora. Veliko, 12,5%, pa se jih je tudi zmotilo glede obletnice.

Na tretje vprašanje je po našem pričakovanju večina ljudi vedela, kaj se imenuje po njem. Samo 10% pa je vedelo, da je v Mestnem parku postavljena klopca namenjena njemu.

Največ ljudi je reklo, da ga nikoli niso srečali, kar je bilo tudi pričakovano, saj je bila večina anketiranih stara med 20 - 30 let. 33% pa je reklo, da ga je pogosto videlo v parku. Nekaj ljudi pa ni bilo sigurnih, če so ga kdaj srečali ali ne.

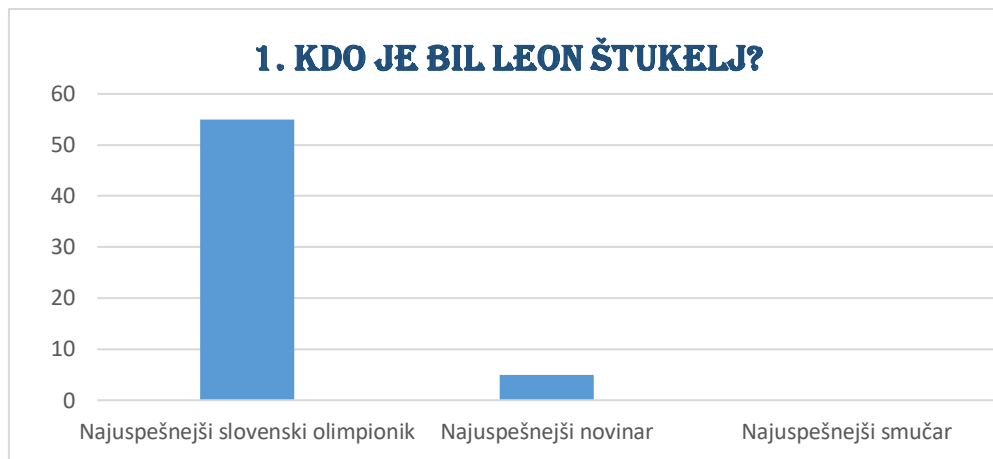
40% anketiranih si želi, da bi postavili v Mariboru njegov kip, 30% pa bi se rado sprehajalo po njegovi ulici. Presenetilo nas je, da bi kar nekaj ljudi rado poimenovalo sodišče po njem, čeprav pri prejšnjem vprašanju ni veliko ljudi vedelo, da je bil odvetnik.

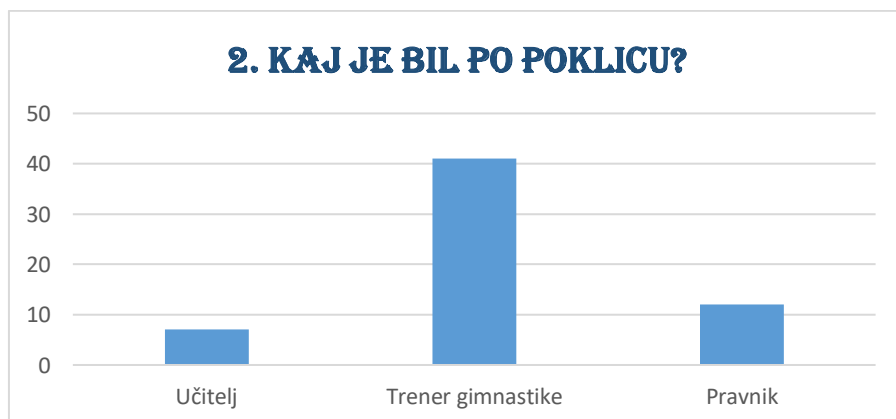
Po naših pričakovanjih je kar veliko ljudi odgovorilo, da ne ve kdo je avtor knjige o Leonu Štuklju. Le 14% anketiranih je vedelo, da je knjigo napisal novinar Franček Jauk. Nekaj ljudi pa je bilo mnenja, da je knjigo napisala vnukinja Nika Orehek, čeprav to ne drži.

ANKETA NAŠIH SOŠOLCEV

Anketirali smo še učence naše šole devetih razredov, ter učence osmih razredov. Skupaj smo anketirali 60 oseb, ki so nam dale anonimne odgovore. Ti so bili dokaj različni. Nad nekaterimi odgovori smo bili precej razočarani, saj smo upali, da bodo naši sovrstniki vedeli več o našem olimpijcu.

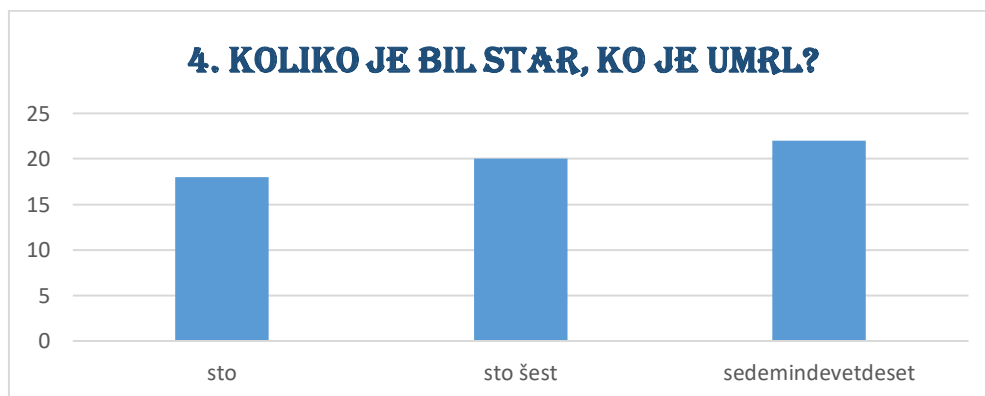
Pri prvem vprašanju smo videli, da sošolci v večji meri vedo kdo je bil Leon Štukelj. Menimo, da so v lanskem letu ob njegovi jubilejni obletnici kaj o njem zasledili v medijih, zagotovo pa so zanj slišali v šoli. Kar 91% vprašanih je obkrožilo pravilen odgovor.

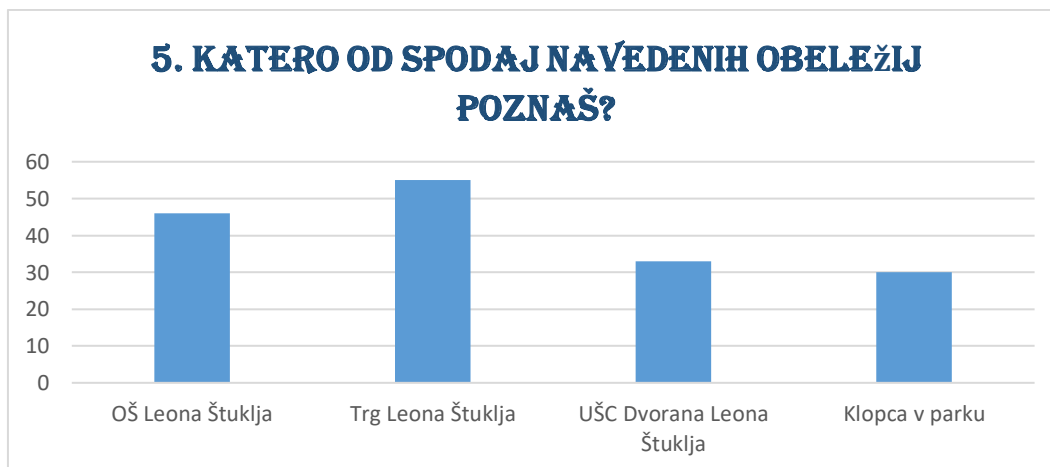
Pri naslednjem vprašanju smo ugotovili, da učenci pravzaprav osebnega življenja našega športnika ne poznajo ravno najbolje, saj kar 68% anketiranih meni, da je bil trener gimnastike, najbrž zaradi mišljenja, da se je v svojem življenju ukvarjal in preživel le s športom, ne pa tudi z drugimi aktivnostmi. Nekateri so tudi menili, da je bil učitelj, kar kaže, da so ga imeli za učenega in izobraženega človeka.

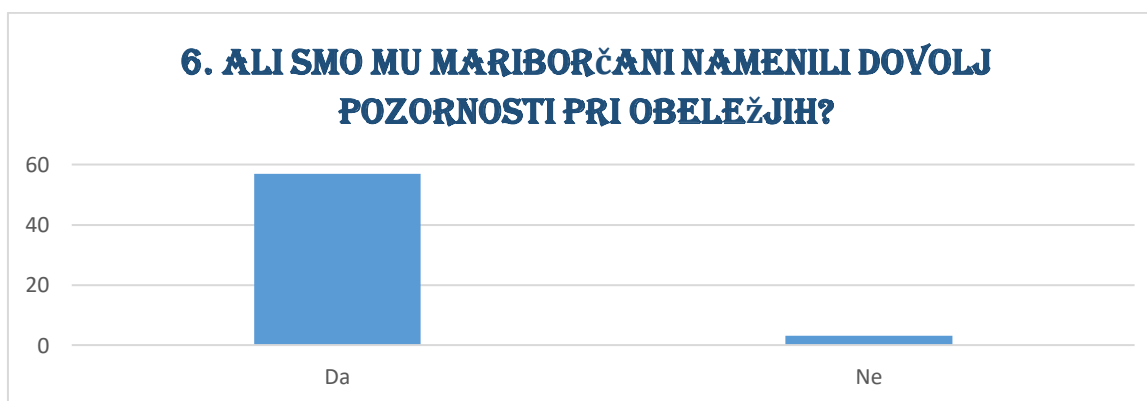
Večina učencev, kar 33,3 %, je na to vprašanje odgovorila pravilno. Ne vemo od kod so vedeli ta podatek, zato menimo, da so ta odgovor naključno izbrali ali pa so slišali iz kratke predstavitve v šoli.

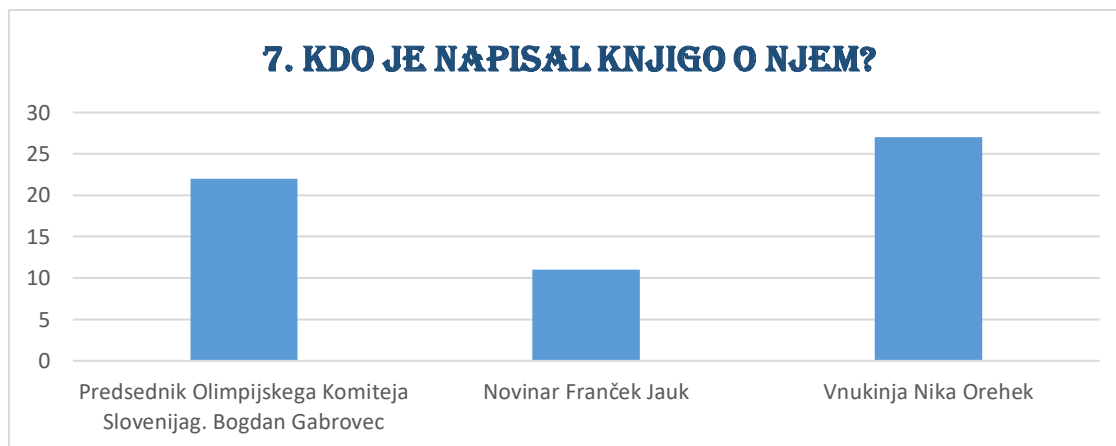
Na vprašanje o njegovi starosti je najmanj vprašanih in sicer 30%, obkrožilo pravilen odgovor, kar je po našem mnenju zaradi premajhne objave v medijih. Odgovor, da je bil ob svoji smrti star 97, je obkrožilo največ učencev.

Na to vprašanje je bilo možnih več odgovorov in kot pričakovano je večina anketiranih obkrožila dva ali več odgovorov, le redki so samo enega. Vse skupaj je bilo obkroženih 164 odgovor, od tega največ Trg Leona Štuklja, čigar vzrok je, da se mladina pogosto zadržuje in družijo v središču mesta Maribor. Najmanj učencev ve, da obstaja klopca v parku. Menimo, da najverjetneje zaradi premajhnega druženja mladih in sprehodov v parku ali njegovi okolici.

Večina vprašanih je mnenja, da je v Mariboru dovolj znamenitosti namenjenih Leonu Štuklju, toda trije anonimneži temu nasprotujejo, mi pa se z njimi popolnoma strinjamo. Predlagali so, da bi po njem poimenovali Kip svobode, kar pravzaprav nima smisla, saj ima ta svoj razlog zakaj in od kdaj se tako imenuje. Menijo, da bi lahko občani organizirali kakšno prireditev v Unionski ali Taborski dvorani, ter parade z gimnastičnimi poskusi za otroke v mestu. Zadnji predlog nam je najbolj všeč, saj bi se dogodka lahko udeležili tudi mi.

Kar 45% učencev meni, da je avtorica knjig Leonova vnukinja Nika Orehek, kar ni res. Odgovori na to vprašanje so nam pokazali, da ljudje premalo vedo o avtorju edinih dveh knjig napisanih o našem olimpijcu. Le 18% je obkrožilo pravilni podatek. Mesto Maribor bi moralo dajati večje zasluge Frančku Jauku za njegovo knjigo in tri posnete filme, saj ljudje premalo vedo o tem.

Z anketo smo ugotovili, da naši vrstniki pravzaprav zelo malo vedo o najuspešnejšem slovenskem olimpijcu. Ko bo naša naloga gotova, jo bomo zato predstavili našim učencem. Menimo, da so za premalo informiranost o njem nekoliko krivi tudi mediji, saj premalokrat izpostavijo Leona, njegove dosežke in obeležja namenjena njemu.

ZAKLJUČEK – ANALIZA ZASTAVLJENIH HIPOTEZ

Naša prva hipoteza je bila »Kako so ga v času njegovih uspehov poznali po svetu, v takratni Jugoslaviji in Sloveniji? In kaj vedo današnji Mariborčani o njem?«. Naš odgovor je, da je bil znan po vsem svetu, saj je dosegal vrhunske rezultate ne samo v državnem, toda tudi v svetovnem merilu. S pomočjo ankete smo od mimoidočih izvedeli, da večina ljudi ve kdo je, toda ne vedo pa podrobnosti o njegovem življenju.

Na zastavljeno hipotezo: »Ali so ga v času njegovih uspehov starši podpirali?« smo odkrili odgovor, da so ga starši podpirali in mu bili v podporo ter pomoč, toda niso pa ga morali popolnoma financirati, saj niso imeli toliko denarja.

Raziskali smo hipotezo: »Kje je v času med vojnama imel možnosti trenirati in kje je našel primerno telovadno orodje?« za katero smo ugotovili, da je telovadil na stojalih za stepanje preprog in na drogovih v stopniščih, saj niso imeli ustreznega telovadnega orodja. Treninge je lažje izvajal šele, ko se je vključil v telovadno društvo Sokoli. V prostem času je prav tako telovadil doma, v parku je delal kolesa, prevale in podobno.

Hipoteza: »Ali je v času udeležb na svetovnih tekmovanjih doživel kakšen neprijeten dogodek?« nas je pretresla, saj smo našli podatek o tem, da se je njegov prijatelj in sotekmovalec Anton Malej smrtno ponesrečil na svetovnem prvenstvu v Luksemburgu, ki je bilo od 12. do 15. julija 1930. Tik pred zaključkom obvezne vaje je padel s krogov in obležal, odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je preminil. Leon Štukelj in Miha Oswald sta bila izbrana, da spremljata krsto s pokojnim sotekmovalcem v Ljubljano, kar je Štuklja zelo prizadelo, saj je bilo to njegovo zadnje slovo s prijateljem.

Štukelj je zaradi majhne in neprepoznavne države, iz katere je prihajal, doživel tudi veliko krivic s strani komisije, ki je točkovala njegove nastope.

Skozi nastajanje raziskovalne naloge nismo uspeli najti odgovorov na hipotezo: »V kakšnem finančnem položaju je bil nasploh in v kakšnem, preden se je začel ukvarjati s športom?«, saj ni bilo nikjer omenjeno njegovo finančno stanje, kar je po našem mnenju posledica Leonove zaprtosti vase. Ni rad govoril o svojih osebnih stvareh, kot so v našem primeru finance. Glede na to, da je telovadil na stojalih za stepanje preprog in na drogovih v stopniščih menimo, da mu starši niso mogli finančno pomagati. Po drugi svetovni vojni, pa žal zaradi neljubega dogodka v političnem življenju, žal nikoli ni dobil zaposlitve v svojem poklicu. Zato sta se z ženo Lidijo skromno prebijala skozi življenje.

S hipotezo: »Zakaj se je o njem začelo govoriti šele v času samostojne Slovenije in zakaj je bil precej skrivnosten glede svojega življenja? In kdo je bila oseba, ki ji je uspelo izvedeti

kaj več o njegovem življenju?» smo predvidevali, da ga takratna Jugoslavija zaradi »napake«, ki jo je baje storil, ni spoštovala. Ko se je Slovenija osamosvojila, so se zanj začeli zanimati, saj je resnica o njegovem prepričanju končno prišla v javnost. Redko komu se je zaupal. Lahko rečemo, da je eden in skorajda edini Franček Jauk, s katerim se je Leon skozi daljše obdobje zblížal in spoprijateljil. Tudi on je imel sprva težave z objavami člankov o Štuklju, a ker je vedel, da se bodo časi spremenili, je svoje reportaže in članke skrbno hranil za čas, ko jih bo lahko uporabil. In res se je zgodilo. Franček Jauk je napisal knjigo in posnel tri uspešne svetovno znane dokumentarce o Štuklju.

Na hipotezo: »Ali smo mu Mariborčani namenili dovolj časti in pozornosti v času njegovega življenja in po njegovi smrti?« smo dobili odgovor že pred začetkom poteka same raziskovalne naloge, saj že v našem mestu vidimo, da so se različne znamenitosti, kot so trg, dvorana, šola, klopca in podobno, šele v zadnjem desetletju postavile v njegovo čast. Po pričevanju Frančka Jauka in prebranih člankov, smo izvedeli, da zaradi njegovega odnosa do takratne države, večino svojega dolgega življenja ni bil spoštovan. Čeprav nas še ni bilo na svetu v času Leonovega življenja menimo, da so mu takrat namenili premalo pozornosti. Bolj poznan je postal v času osamosvojitve Slovenije, po prodoru resnice o njegovem življenju, zato so mu v njegovi visoki starosti in po smrti namenili več pozornosti.

Hipoteza: »Kako je dosegel tako visoko starost, saj je umrl štiri dni pred 101. rojstnim dnevom?« nam ni delala težav, saj smo dobili konkretne odgovore iz člankov ter različnih virov. Štukelj se je skozi vse svoje dolgo življenje zdravo prehranjeval in ni bil izpostavljen različnim dejavnikom, ki bi lahko prizadeli njegovo stanje. Prav tako ni kadil ali redno pil alkohola. Ta je bil prisoten le mali količini na kakšni zabavi po zmagah na tekmovanjih. Njegov življenjski slog je bil izredno dober, saj je vse do svojega zadnjega dne redno telovadil, se gibal na svežem zraku, sproščal ob branju in skrbel za svoje zdravje.

Hipoteza: »Obisk nekaj še živečih potomcev: njegovo hčerko gospo Lidijo Pauko ali vnuka Miho in vnukinjo Niko Orehek ali pravnuke Andraža, Heleno, Martino, Jurčka, Katarino.«, se nam žal ni uresničila. Hčerko Lidijo smo takoj izločili, saj je gospa že v visoki starost. Ko smo želeli stopiti v stik s hčerko Niko Pauko, nam je ta povedala, da je javnosti že vse povedala o svojem dedku in da je v medijih dovolj objavljenega gradiva, s katerim si lahko pomagamo. Prav tako je povedala, da so njeni otroci zaradi številnih obveznosti v velikem pomanjkanju časa. To nas je malce prizadelo, saj smo res upali da bomo spoznali Leonove potomce, ki imajo kri našega šampiona. Je pa pred 15-imi leti bila z Leonovo edino hčerko v stiku naša mentorica, ki nam je povedala marsikaj o njej ter o stanovanju, kjer je vse do zadnjega dne bival Leon.

KAZALO

POVZETEK	2
METODOLOGIJA RAZISKOVANJA	4
HIPOTEZE RAZISKOVANJA	5
UVOD	6
ŽIVLJENJEPIS LEONA ŠTUKLJA	7
SOKOLSKO DRUŠTVO	10
NAJBOLJŠI REZULTATI IN UVRSTITVE LEONA ŠTUKLJA NA NJегоVIH SEDMIH SVETOVNIH TEKMOVANJIH	12
VII. MEDNARODNO TEKMOVANJE V LJUBLJANI, 11. - 12. AVGUST 1922	12
VIII. OLIMPIJSKE IGRE V PARIZU, 17. - 20. JULIJ 1924	12
VIII. MEDNARODNO TEKMOVANJE V LYONU, 22. - 24. MAJ 1926	13
IX. OLIMPIJSKE IGRE V AMSTERDAMU, 6. - 10. AVGUST 1928.....	13
IX. MEDNARODNO TEKMOVANJE V LUKSEMBURGU, 12. - 15. JULIJ 1930	14
TEKMOVANJE POSAMEZNIKOV ZA SVETOVNO PRVENSTVO OB 50 LETNICI MEDNARODNE TELOVADNE ZVEZE V PARIZU, 11. - 12. JULIJ 1931.....	15
XI. OLIMPIJSKE IGRE V BERLINU, 10. - 11. AVGUST 1936	16
PRIZNANJA IN ODLIKOVANJA, KI JIH JE PREJEL LEON ŠTUKELJ ZA USPEHE NA MEDNARODNIH TEKMOVANJIH	17
MISLI PO PREBRANIH ČASOPISNIH ČLANKIH.....	18
MARIBOR IN LEON ŠTUKELJ.....	20
KLOP LEONA ŠTUKLJA V MARIBORSKEM MESTNEM PARKU.....	20
OŠ LEONA ŠTUKLJA	21
TRG LEONA ŠTUKLJA.....	22
DVORANA LEONA ŠTUKLJA – UŠC	23
INTERVJU S FRANČKOM JAUKOM	25
DOKUMENTARCI:	26
ZA SVOJE NOVINARSKO DELO JE PO OSAMOSVOJITVI DOBIL VEČ NAGRAD IN PRIZNANJ. IZPOSTAVILI SMO LE TISTE, POVEZANE Z NAŠO RAZISKAVO	26
ZANIMIVOSTI O FRANČKU JAUKU.....	26
ŠTUKELJ IN NJEGOVA KRIVDA.....	27
INTERVJU S FRANČKOM JAUKOM	30

SREČANJE S POTOMCI LEONA ŠTUKLA	33
V STANOVANJU LIDIJE PAUKO ŠE PRECEJ STVARI SPOMINJA NA NJENEGA OČETA, POMEMBNEGA ŠPORTNIKA LEONA ŠTUKLJA	36
NJEGOV URNIK JE BIL GROZEN.....	36
NENADNO ZANIMANJE	36
»JE BIL STROG OČE?«	37
MOŠKI KOT MOŠKI.....	37
DRUŽINSKO DREVO DRUŽINE ŠTUKELJ	38
ANKETA MIMOIDOČIH NA TRGU LEONA ŠTUKLJA	39
ANKETA.....	39
ANKETA NAŠIH SOŠOLCEV.....	43
ZAKLJUČEK – ANALIZA ZASTAVLJENIH HIPOTEZ	47
KAZALO	49
SEZNAM SLIK IN PRILOG.....	51
SEZNAM CITATOV	54
UPORABLJENA LITERATURA	55

SEZNAM SLIK IN PRILOG

Slika št. 1: Kip Leona Štuklja v Novem mestu / Avtorica: Stanislava Kalinina, postavila mestna občina Novo mesto v času evropske prestolnice kulture 2012/

Slika št. 2: Leon Štukelj med izvajanjem vaje na nastopu

https://www.google.si/search?q=leon+%C5%A1tukelj&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi_3l619bHgAhVJqYsKHdnB5AQ_AUIDigB&biw=1366&bih=626#imgrc=KYE3csRtnj9FoM:

Slika št. 3: Zadovoljni raziskovalci

https://www.google.com/search?q=intervju&tbm=isch&tbs=rimg:CTQqfizlsM2lljg0RYRCiCtli0sYkS6wBODMzxcqWAwOmluJsbKUI8yWasNmz8v178M_1RtmPJNeFR85uyoisDe8aYCoSCTRFhEKIK2WLET0YhEXCyxyKhIJSxiRLrAE4MwRqmX_1hVXbekQqEgnPFypYDA6aWxEPmM_1gkW3pWioSCYmxspSLzJZqEZIUrhDzPq1wKhIjw2bPy_1Xvwz8RUYW26y1oE5UqEglG2Y8k14VHzhGiAso_1dLBNgioSCW7KiKwN7xpgEfuXa_1ICbAU9&tbo=u&sa=X&ved=2ahUKEwjHhuO4I97fAhVKKuwKHfOWD1sQ9C96BAgBEBg&biw=1536&bih=674&dpr=1.25#imgrc=NEWEQogrZYtcpM

Slike št. 4, 5 in 6: Različne metode dela

https://www.google.com/search?q=fotografiranje&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjmuDnlt7fAhWkMewKHT7rABMQ_AUIDigB&biw=1536&bih=723#imgrc=T0PSzsVihYDcbM

https://www.google.com/search?q=anketa&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj_0NiLI97fAhWqsaQKHXYnAHEQ_AUIDigB&biw=1536&bih=723#imgrc=ZVFgNvGZXHWpiM

https://www.google.com/search?q=intervju&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiAsrW2I97fAhXCyaQKHdpfDf8Q_AUIDigB&biw=1536&bih=723#imgrc=NCp-LOWwzaVjEM

Slika št. 7: Nerešena vprašanja

https://www.google.com/search?biw=1536&bih=674&tbm=isch&sa=1&ei=Op00XKczheWSBaeBgZAB&q=hipoteza&oq=hipoteza&gs_l=img.3.0.0j0i30j0i5i30j0i30i7.242366.

Sliki št. 8 in 9: Leon Štukelj na Ol v Atlanti, Navdušenje Billa Clintona

<https://www.youtube.com/watch?v=YCfF7CC6trk> - Izrez slik iz video posnetka

Slika št. 10: Novo mesto, leta 1918, Leon Štukelj sedi drugi iz desne, maturitetni razred, Foto dolenjski muzej, arhiv Gimnazije Novo mesto

<https://www.dnevnik.si/1042755274>

Slika št. 11: Leon Štukelj z ženo Lidijo in hčerko Lidijo, leta 1946, lastnica slike hčerka Lidija

Slika št. 12: Leon pri 48-ih, žena pri 31-tih in hči pri 10-tih letih, lastnica slike hčerka Lidija

Slika št.13: Osmrtnica v časniku Večer

Slika št. 14: Grob Leona Štuklja na Pobrežju, foto: Irena K. Korelc

Slika št. 15: Sokoli, Leon prvi iz desne strani

Slika št. 16: Telovadišče in bodoči dom Sokola I. na Taboru v Ljubljani. Razglednica je bila izdana z namenom zbiranja sredstev za bodoči dom, foto: neznan, hrani MNZS

Slika št. 17: Udarniki – člani Sokola opravljajo zemeljska dela za izgradnjo telovadišča na Taboru v Ljubljani, foto: neznan, hrani MNZS

Slika št. 18: Telovadba članstva Sokola na prostoru izgradnje novega sokolskega doma na Taboru v Ljubljani, foto: neznan, hrani MNZS

Slika št. 19: Tekmovanje v Ljubljani

<https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi671550/>

Slika št. 20: Tekmovanje v Parizu, Foto: Kovač Vekoslav, hrani MNZS

Slika št. 21: Vrsta Jugoslovanske sokolske zveze na tekmi za prvenstvo mednarodne telovadne zveze v Lyonu v Franciji leta 1926, foto: Atelje Viktor, Ljubljana, hrani MNZS

Slika št. 22: Jugoslovanska sokolska vrsta na olimpijadi v Amsterdamu leta 1928, foto: neznan, hrani MNZS

Slika št. 23: Anton Malej, preminuli sotekmovalec Leona Štuklja v Luksemburgu

https://en.wikipedia.org/wiki/Anton_Malej

Slika št. 24:Torek: 7. 7. 1931, objavljeno v častniku Jutro

<https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-ZIQC03XT/8754ac68-f842-4bae-86c9-748507a2fd33/PDF>

Slika št. 25: Leon Štukelj izvaja vajo na krogih, 2. mesto, izrez iz video posnetka

https://www.youtube.com/watch?time_continue=34&v=-Wf0covd9tY

Slika št. 26: Podpis Leona Štuklja na klopi

Slike št. 27, 28, 29: Leonovi krogi in njegov podpis na klopi v parku, foto Ana Bandur

Slika št. 30: Logotip OŠ Leona Štuklja

Slika št. 31: Pogled na šolo Leona Štuklja

<https://www.facebook.com/osleonastuklja/photos/a.1368766826522857/1368766643189542/?type=1&theater>

Slike št. 32, 33, 34: Trg Leona Štuklja,

https://www.google.com/search?q=TRG+LEONA+%C5%A0TUKLJA&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjimMTJ6ongAhXMfFAKHZt3C-gQ_AUIDigB&biw=1366&bih=577#imgrc=oVoV1h0SnFw0wM:

Slike št. 35, 36, 37, 38, 39: Športna dvorana Leona Štuklja

https://www.google.com/search?q=u%C5%A1c+leon+%C5%A1tukelj&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjg2NmAqZ7gAhWG3CwKHXL7AegQ_AUIDigB&biw=1366&bih=626#imgrc=BeK001-R7GkDyM:

Sliki št. 40, 41: Franček Jauk v družbi z Leonom Štukljem in novinar Franček Jauk

Slika št. 42: Na Kersnikovi ulici, kjer je Štukelj nekoč živel, so na pobudo Frančka Jauka 12.11.2016, odkrili spominsko ploščo Leonu Štuklju

https://www.google.com/search?biw=1366&bih=626&tbm=isch&sa=1&ei=dDhWXNq1JMeSkwW04af4BQ&q=odkritje+spominske+table+leonu+%C5%A1tuklju+v+kersnikovi+ulici%3F&oq=odkritje+spominske+table+leonu+%C5%A1tuklju+v+kersnikovi+ulici%3F&gs_l=img.3..35i39.19172.43459..44668...9.0..1.344.6846.0j51j1j1.....1....1..gws-wiz-img.GrUE9aeR_l8#imgrc=TRmU6zR7DPrgcM

Sliki št. 43, 44: Knjiga Prvih 100 let, avtor Franček Jauk, Franček Jauk in Leon Štukelj na klopci v mariborskem parku

https://www.google.com/search?q=prvih+100let&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwis_f_Pqp7gAhXCZVAKHW3NDdgQ_AUIDigB&biw=1366&bih=626#imgrc=tLwvzoA1I7k5_M:

Fotografija št. 45: Franček Jauk na obisku v naši šoli, foto: Irena K. Korelc

Sliki št. 46, 47: Dom Leona Štuklja na Kersnikovi ulici v Mariboru in hčerka Lidija Pauko, foto: Irena K. Korelc

Sliki št. 48, 49: Štukljeva stanovanjska oprema: stoli, miza, vaza počivalnik in mizica, foto: Irena K. Korelc

Sliki št. 50, 51: Štukljeva odlikovanja in priznanja, portret, avtorica Z. Brenčič Zalokar, foto: Irena K. Korelc

Slika št. 52 : Hči Leona Štuklja ga. Lidija Pauko: "Očetov urnik je bil grozen!", foto: Igor Napast

Slika št. 53: Družinsko drevo družine Štukelj, potomci Leona Štuklja

Slika št. 54: Anketa na trgu Leona Štuklja

www.google.com/search?q=anketa&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjMzt eC1vjfAhWLBFAKHeS0AkMQ_AUIDigB&biw=1366&bih=626#imgdii=CyEibylsn9We9M:&imgsrc=xxY7kwcroCNajM

SEZNAM CITATOV

1. Katja Kikl in Lara Delić, Raziskovalna naloga, Leon Štukelj – legenda slovenske gimnastike, Maribor, 2003, str. 5
2. Katja Kikl in Lara Delić, Raziskovalna naloga, Leon Štukelj – legenda slovenske gimnastike, Maribor, 2003, str. 6, 7
3. <https://fototekamnzs.com/2018/10/10/pomembni-dogodki-v-delovanju-ljubljanskih-sokolov-v-obdobju-od-1922-do-1933/>
4. Besedilo in fotografije pripravila: Irena Fürst, kustosinja Muzeja novejše zgodovine Slovenije, enota Brestanica, skrbnica zbirke Fotografije sokolov.
 - a. <https://fototekamnzs.com/2018/10/10/pomembni-dogodki-v-delovanju-ljubljanskih-sokolov-v-obdobju-od-1922-do-1933/>
 - b. <https://siol.net/sportal/rio2016/berlin-1936-38628>
5. Katja Kikl in Lara Delić, Raziskovalna naloga, Leon Štukelj – legenda slovenske gimnastike, Maribor, 2003, str. 10, 11
6. Katja Kikl in Lara Delić, Raziskovalna naloga, Leon Štukelj – legenda slovenske gimnastike, Maribor, 2003, str. 12 – 23
7. <https://mariborinfo.com/novica/lokalno/enajsta-umetniska-klop-v-mariboru-posvecena-leonu-stuklju/149471>
8. <https://www.google.com/search?q=Kdaj+se+je+%C5%A1ola+tabor+l.+preimenov+ala+v+leona+%C5%A1tuklja%3F&oq=Kdaj+se+je+%C5%A1ola+tabor+l.+preime+novala+v+leona+%C5%A1tuklja%3F&aqs=chrome..69i57.34754j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>
9. https://sl.wikipedia.org/wiki/Trg_Leona_%C5%A0tuklja
10. <https://www.google.com/search?q=u%C5%A1c+leon+%C5%A1tukelj&oq=u%C5%A1c&aqs=chrome.4.69i57j0l5.9004j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>
11. <http://www.politikis.si/2016/05/francek-jauk-janezu-jansi-gre-za-prave-zadeve-enako-kot-pri-pucniku-gre-mu-predvsem-za-slovenijo/>

Piše: mag. Dejan Kaloh Intervju je bil izvorno objavljen v tiskani Demokraciji

12. <https://www.vecer.com/hci-leona-stuklja-ocetov-urnik-je-bil-grozen-6248551>

UPORABLJENA LITERATURA

- Franček Jauk, Leon Štukelj, prvih 100 let, Maribor, Kapital, 1998
- Različni avtorji, Leon Štukelj, 100 let – 100 slik, Slovenska akademija, predsednik Miroslav Cerar, LJ 1998
- Dokumentarni filmi in video posnetki
- Članki v različnih časnikih in objave na internetu